

DEL

DELAVSKA ENOTNOST

24. OKTOBRA 1970 — ŠT. 42 — L. XXVII

V OKVIRU

DOGOVOR

Vemo naslednje:

Mnogih bistvenih ciljev resolucije zvezne skupščine o ekonomski politiki ne uresničujemo, prepad med vrednostjo izvoza in uvoza se ni zmanjšal, temveč še bolj povečal, preko planirane ravni so se povečale investicijska, splošna in proračunska poraba, industrijska proizvodnja pa najbrž ne bo dosegla predvidenega porasta. Vemo tudi, da se je stopnja inflacije dvignila na 15% — to pa je tudi službeno ocenjeno kot najvišja inflacijska stopnja v zadnjih desetih letih.

Vemo, da porabimo več, kot proizvedemo, da vnaprej porabimo tisto, česar še nismo priskrbeli. Če bi včeraj prenehali s takšno prakso, bi bilo ravno prav, če danes prenehamo, bomo še nekako „zvozili“, če pa se bomo na to odločili šele jutri ali pojutrišnjem, potem bo morda prepozno za ureditev nakopičenih problemov v kolikor toliko normalnih razmerah.

Vemo, da bomo morali pritegniti pasove na vseh področjih potrošnje, da se bomo morali naučiti shajati s tistim, kar res imamo. To nujno tudi bolj ali manj vsi priznavamo — vsaj na besedah.

Ne vemo pa, kako bo tedaj, ko bomo začeli to nujno uresničevati, ko bomo začeli konkretno govoriti o tem, kaj naj kdo žrtvuje od svojih ambicij, morda pa tudi od realnih potreb. Takrat bomo videli, kaj bo ostalo od parol o pripravljenosti, da svoje apetite omejimo na realne možnosti za njihovo zadovoljitev, takrat bomo videli, kdo vse je pripravljenost na omejevanje pričakoval od drugih, sebe samega pa želel pri tem izvzeti.

V sindikatih vemo, da račun za sedanjo inflacijo in splošno nestabilnost plačuje predvsem delovni človek, da ta račun plačuje predvsem gospodarstvo s slabljenjem svoje reprodukcijske sposobnosti. Zato bomo jutri, ko bomo odločali o programu ukrepov za stabilizacijo gospodarstva, ki bo moral biti nekakšen plebiscit, nekakšen družbeni dogovor, tudi insistirali pri tem, da mora biti naša družba povezana z usodo gospodarstva in da moramo s programom stabilizacije štiti predvsem interese delovnega človeka in njegovih delovnih organizacij.

MILAN POGAČNIK

ZAVAROVALNICA SAVA

Centrala: LJUBLJANA, MIKLOŠIČEVA CESTA 19/1

Poslovne enote: CELJE, ČAKOVEC, JESENICE, KOPER, KOPRIVNICA, KRANJ, KRŠKO, MARIBOR, MENGEŠ, MURSKA SOBOTA, NOVA GORICA, NOVO MESTO, POSTOJNA, TRBOVLJE in LJUBLJANA s poslovalnicama Zagreb in Rijeka

PREDSEDNIK SLOVENSКИH SINDIKATOV V ČRNOMLJU

Zdajšnji uspehi napovedujejo nove

V Črnomlju opozarjajo na težave zavoljo premajhnih samoupravnih pravic večine obratov, katerih matična podjetja imajo sedež izven občine

V petek, 16. oktobra, so obiskali Črnomelj predsednik slovenskih sindikatov Tone Kropušek, predsednik republiškega odbora sindikata delavcev storitvenih dejavnosti Jože Vidic in strokovni sodelavec republiškega sindikalnega sveta Vlado Vodopivec. Gostje so se pogovarjali s predstavniki nekaterih večjih delovnih organizacij ter občinske skupščine in družbeno-političnih organizacij črnomaljske občine o gospodarskih in drugih problemih občine.

Na osnovi podatkov o gibanju gospodarstva v zadnjih letih, s katerimi so domačini seznanili predstavnike vodstva slovenskih sindikatov, je Tone Kropušek poudaril, da je to območje v zadnjem obdobju v gospodarskem razvoju zelo hitro napredovalo, s čimer so postavljeni temelji še hitrejšemu razvoju v prihodnje. O tem pričajo predvsem razvojni programi posameznih delovnih organizacij. Tako namerava tovarna „BELT“, ki se je pred kratkim združila z ljubljanskim podjetjem „COSMOS“, v nekaj letih z rekonstrukcijo in modernizacijo občutno povečati proizvodnjo in dohodek podjetja. Prav tako ima tudi tovarna kondenzatorjev „ISKRA“ v Semiču obsežne načrte za podvojitev proizvodnje in povečanje števila zaposlenih.

Ob doseženih uspehih in optimističnih predvidevanjih za prihodnje pa v Črnomlju opozarjajo na težave zaradi premajhnih samoupravnih pravic v večini obratov, katerih matična podjetja imajo sedež izven občine. Teh obratov pa je v občini Črnomelj največ in ustvarjajo skoraj tri četrtine celotnega dohodka gospodarstva v občini. Ker samoupravni razvoj obratov ni urejen, se tudi integracijski procesi prepočasno uveljavljajo, ponekod pa tak položaj spodbuja celo težnje po dezintegraciji. Tovariš Kropušek je v zvezi s tem poudaril, da se morajo vse sub-

(Nadaljevanje na 2. strani)

Srečno pot!

Foto: A. Agnič

BOMO SINDIKATI DOVOLJ ODLOČNI?

KDO IN KOLIKO NAJ ZATEGNE SVOJ PAS

Zahteve po redu v našem gospodarstvu so dokaz osveščanja zares zaskrbljenih samoupravljalcev

Zadnje čase so vse bolj glasne zahteve, da je treba zavezati nezadržno naraščanje cen in življenjskih stroškov. V teh svojih zahtevah smo zlasti zelo odločni v sindikatih, zato so predlagani ukrepi predstava republiškega sveta Zveze sindikatov naj bi nekatere življenjske potrebščine diferencirano subvencionirali oziroma regresirali z družbenimi sredstvi, naj bi izboljšali razmere v otroškem varstvu, naj bi čimprej in po hitrem postopku sprejeli zakon o denarnem nadomestilu delavcem med začasno brezposelnostjo, naj bi v prejšnjih obdobjih priznane pokojnine valorizirali in uskladili z novopriznanimi pokojninami skladno s podrazitvijo življenjskih stroškov s 1. januarjem 1971. leta in naj bi uredili vse potrebno, da bo mogoče subvencionirati stanarine socialno najslabše situiranim družinam zaradi predvidene odmrznitve stanarin, naleteli med našim članstvom na široko podporo.

Znano je, da cene in življenjski stroški letos vseskozi naraščajo. Potrošniki najbolj občutijo spremembe pri cenah živil in različnih uslug. Ker pa lahko

(Nadaljevanje na 3. strani)

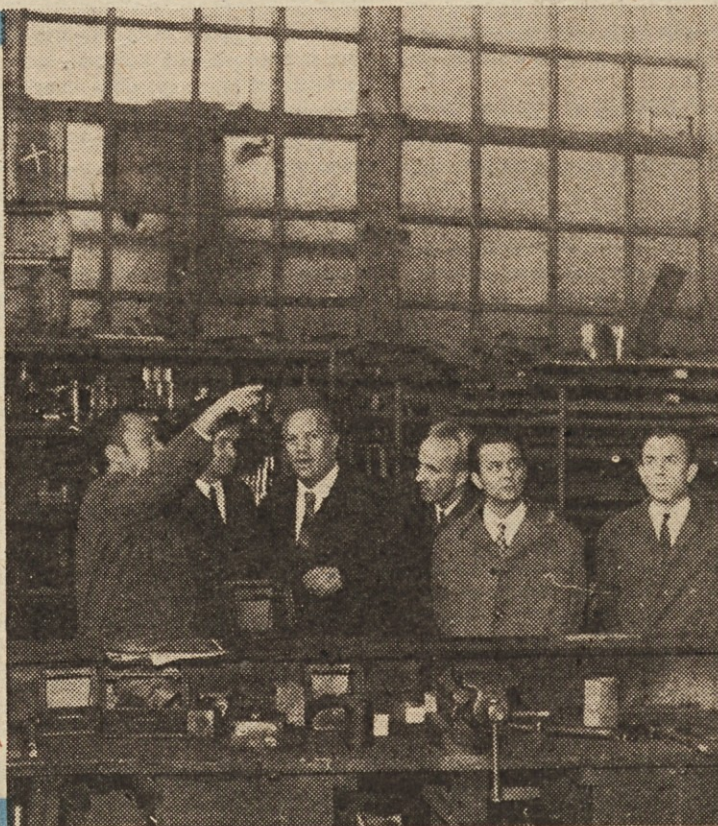

V GOSTEH REPUBLIŠKEMU SVETU ZSS

Sindikalna delegacija Kosova

Kot gost RS ZSS je bila te dni na obisku v Sloveniji delegacija Zveze sindikatov Kosova, v kateri so bili predsednik pokrajinskega sveta ZS Kosova Bogoljub Nedeljković, tajnik tega sveta Ismail Jašić ter predsednik občinskega sindikalnega sveta Prištine Zija Jusufi. Delegacijo sta spremljala novinarka kosovskega albanskega dnevnika „Rilindija“ in Radia Priština.

Med svojim tridnevnim obiskom od 20. do 22. oktobra je delegacija Zveze sindikatov Kosova imela razgovore z vodstvom RS ZSS in s političnim aktivom ZSS, s predstavniki MSS Ljubljane in občinskega sindikalnega sveta Kranj, obiskala pa je tudi podjetji „Litostroj“ in „Iskro-Elektromehaniko“ v Kranju. Posebne razgovore je delegacija imela tudi s predstavniki delavcev in študentov iz Kosova, ki delajo in študirajo v Sloveniji. Seznanila jih je z razpisom posojila v višini 12 milijard S dinarjev za izgradnjo šolstva na Kosovem in se informirala o delovnih in življenjskih razmerah delavcev in študentov iz Kosova, ki živijo v Sloveniji.

ZDRAVNIKI IN KOZMETIČARKE PRIPOROČAJO jogurt

Stanovanjsko komunalno podjetje BREŽICE

VSEM DELOVNIM LJUDEM
IN OBČANOM BREŽIC ČESTITAMO
OB OBČINSKEM PRAZNIKU!

LEKARNA Brežice

Ob občinskem prazniku občine Brežice
čestitamo vsem delovnim ljudem!

SEJA PREDSEDSTVA RO SINDIKATA GRADBENIH DELAVCEV

Na seji predsedstva republiškega odbora sindikata gradbenih delavcev so razpravljali o stališčih odbora o naraščanju kalkulativnih in obračunskih osnov skladno s podpisanimi samoupravnimi sporazumi. Dogovorili so se, da bodo o tem razpravljali na posvetu s podpisniki sporazumov. Veliko pozornosti so člani posvetili načrtu o aktivnosti republiškega odbora na področju delitve dohodka od delitve v delovnih organizacijah do družbenega — usmerjanja delitve dohodka.

Člani predsedstva so ostro obsodili početje stalne komisije Zvezne republike Nemčije, ki z dopisnicami vabi naše gradbene delavce, da se prijavljajo pri zavodih za zaposlovanje za delo v gradbenih podjetjih Zahodne Nemčije. Predsedstvo zato zahteva, da zvezni zavod za zaposlovanje in zvezni sekretariat za delo odgovorita na to početje, ki ni v skladu s podpisanimi mednarodnimi konvencijami.

Zaradi pomanjkanja nekaterih gradbenih materialov, ki postajajo čedalje bolj kritični, so se člani dogovorili, da bodo na posebni seji analizirali sedanje razmere. Najbolj kritična je dobava betonskega železa. Po pogodbah gradbena podjetja za tretje četrtletje letošnjega leta niso prejela niti kilograma betonskega železa.

MILAN BRECL

SLOVENJ GRADEC

Vnovič nesklepčni

V Slovenjem Gradcu so morali preložit ži drugi sklicano I. konferenco občinskega sindikalnega sveta. Udeležba pa tudi ob drugem sklicu ni bila boljša kot prvič.

Ker je bila onferenca sklicana v popoldanskem času, so se zdaj v Slovenjem Gradcu odločili, da jo bodo ponovno sklicali v dopoldanskem času, in to v ponedeljek, 26. oktobra. Na konferenci bodo spregovorili o nadaljnjem razvoju stanovanjskega gospodarstva v Mislinski dolini, razprava pa bo stekla tudi o predlogu statuta nove Skupnosti zdravstvenega zavarovanja delavcev Ravne na Koroškem.

V Slovenjem Gradcu so se dogovorili, da bodo o predlogu statuta do I. konference OSS razpravljali v vseh osnovnih organizacijah sindikata, tako da bodo lahko na konferenci spregovorili tudi o morebitnih predlogih za dopolnitev statuta.

(an)

RAVNE NA KOROŠKEM

Nov delovni program

Ocena dela občinskega sindikalnega sveta Ravne na Koroškem od zadnjega občnega zbora do letošnjega oktobra, ki so jo dali na prvi konferenci OSS, je dobra. Zlasti pohvalno je, da so uspeli s prizadevanjem vodstva OSS Ravne na Koroškem razgibati dejavnost osnovnih organizacij sindikata. Teško pa bi rekli, da so uspeli rezultat prizadevanj prav vseh članov občinskega sindikalnega sveta, saj se v povprečju tretjina članov ni udeleževala niti sej sveta.

Na prvi konferenci občinskega sindikalnega sveta so sprejeli tudi delovni načrt do konca maja leta 1971. Nanizali so vse probleme in vse akcije, v katere se bodo ravenki sindikati vključili. Najbližja je priprava osnovnih organizacij sindikata na občne zборе. Ena od pomembnih nalog pa bo tudi izdelava analize o življenjskem standardu zaposlenih. O tem naj bi spregovorili podrobneje na konferenci OSS prihodnje pomlad.

ma

Pravna posvetovalnica DE

VPRAŠANJE:

Zaposlena sem bila kot knjigovodja v zavodu 15 let. Zaradi spora z ravnateljem je le-ta imenoval v času mojega bolniškega staleža, ki je trajal od 31. marca do 9. junija 1970. leta revizorja, ki je kontroliral moje delo. V tem času je imenoval tudi komisijo, ki je v moji odsotnosti pregledala delo in ugotovila, da nisem sposobna opravljati dela knjigovodje. Pri tem je komisija vse neopravljeno delo materialnega knjigovodje naprtila meni. V istem času sem prejela odločbo o suspenzu in po poteku bolniškega staleža tudi odločbo o prenehanju dela. Na moj ugovor so kasneje sicer suspenz preklicali, vendar so me v času odpovednega roka razrešili in sprejeli na moje delovno mesto drugo delovno moč. Ko so v času bolniškega staleža sprejemali nov pravilnik o delitvi osebnih dohodkov, so mi znižali osnovno obračunsko postavko in še od tega odtegnili 10 % za nekvalitetno delo, sklicujoč se pri tem na ugotovitve komisije. Delo mi bo prenehalo dne 13. 10. 1970. leta, nisem pa še izkoristila rednega letnega dopusta za to leto. Prosim vas za odgovor, ali me lahko komisija v času bolniškega staleža spozna za nesposobno, čeprav sem doslej 15 let delala brez pripomb in čeprav ni banka zavrnila še nobenega zaključnega računa do letos; dalje, ali lahko nosim vso odgovornost za opravljeno delo moje sodelavke, ali lahko tožim pred sodiščem za suspenz, zahtevam povrnitev 10 % odtegljaja za nekvalitetno delo, plačilo letnega dopusta in ali lahko podjetje namesti na moje delovno mesto drugo delavko, čeprav sem zadevo že predala sodišču?

S. L. MARIBOR

ODGOVOR:

Delovna sposobnost delavca, ki ne zadovoljuje zahtev delovnega mesta, na katerem dela, je lahko razlog za prenehanje njegovega dela v delovnih organizacijah proti njegovi volji, če delovna skupnost na objektivni način to ugotovi in nima možnosti, da bi ga razporedila na delovno mesto, za katero po svoji delovni sposobnosti zadovoljuje zahtevam. Postopek, v katerem naj bi ugotovili, ali delavec zadovoljuje zahteve delovnega mesta, sme delovna skup-

R. Š.

VELENJE

Določiti ceno črnemu kruhu

Predsedstvo velenjskega Občinskega sindikalnega sveta je na zadnji seji med drugim razpravljalo tudi o podražitvah nekaterih življenjskih artiklov. Razprava je zadevala zlasti predlog trgovskega in proizvodnega podjetja MERX Celje za podražitev kruha. Ker kupujejo v Šaleški dolini še zmeraj v pretežni večini črni kruh (lani so ga spekli skoraj 2 milijona kilogramov, kruha drugih vrst pa le 440.000 kg), je bilo predsedstvo OSS Velenje mnenja, da je treba ceno za črni kruh predpisati. Sprejeli so stališče, naj bi veljal kilogram črnega kruha v prihodnje 1,85 dinarjev, ta predlog pa bodo posredovali tudi svetu za blagovni promet občinske skupščine. Cene belemu in drugim vrstam kruha ter peciva pa naj bi v prihodnje oblikovali prosto.

Predsedstvo OSS Velenje je na zadnji seji spregovorilo tudi o položaju tistih družin, kjer je dohodek na družinskega člana manjši od 550 dinarjev na mesec. Takih družin je v Šaleški dolini še vedno 33 %. Spričo težavnega položaja teh družin pa tudi zaradi nujnosti stabilizacije tržišča bi bilo treba po mnenju predsedstva velenjskega OSS storiti vse, da bi preprečili nadaljnje naraščanje cen in življenjskih stroškov. (vs)

LJUBLJANA

Posvet sekretarjev ZKJ

V četrtek dopoldne se je začelo v domu sindikatov v Ljubljani dvodnevno posvetovanje sekretarjev republiških svetov oziroma konferenc in pokrajinskih svetov Zveze sindikatov, ki mu prisostvuje sekretar sveta Zveze sindikatov Jugoslavije Milan Vukasović. Razgovor udeležencev naj omogoči izmenjavo pogledov in stališč o mestu in vlogi sindikatov glede na predvidene spremembe v našem političnem sistemu ter oblikovati ustrezne delovne metode v organizaciji.

Posvet, ki ga je pripravil republiški svet Zveze sindikatov Slovenije, je usmerjen v razpravo o položaju republiške organizacije sindikata, v odnosu med republiškim sveti ter svetom Zveze sindikatov Jugoslavije in v odnose in sodelovanje sindikatov z drugimi organiziranimi družbenopolitičnimi subjekti, o odnosih med temi organizacijami in občinskimi sveti, o izkušnjah organiziranja in funkcioniranja sindikata v integriranih delovnih organizacijah itd.

Razgovor sekretarjev republiških svetov oziroma konferenc in pokrajinskih svetov Zveze sindikatov se je nadaljeval v petek v Novi Gorici, kjer so se razpravi pridružili tudi tamkajšnji sindikalni delavci.

NA LINIJI
323-554

KOPER

Delegacija Obalnega sindikalnega sveta je ta teden odpotovala v Modeno, kjer bodo med drugim prisostvovali tudi otvoritvi novih prostorov modenskih sindikatov. Razen tega se bodo člani sindikata iz Modene pogovarjali o nadaljnjih možnostih za medsebojno sodelovanje.

K. C.

SLOVENSKE KONJICE

Minuli teden so člani občinskega sindikalnega sveta skupaj s predstavniki osnovnih sindikalnih organizacij razpravljali o uresničevanju sklepov in stališč druge konference slovenskih sindikatov in o pripravi in bližnje občne zbere osnovnih organizacij sindikata. V razpravi so opozorili zlasti na problem najnižjih osebnih dohodkov in na nezadovoljivo izobrazbeno strukturo zaposlenih. Da bi se stanje izboljšalo, bi bilo po mnenju konjskih sindikatov treba spreminiti tudi odnos delovnih organizacij do štipendiranja.

V. L.

MARIBOR:

Občinski odbor sindikata delavcev storitvenih dejavnosti pripravljajo ustanovitve sindikalne podružnice delavcev, zaposlenih v zasebnem sektorju gostinstva in obrti. K temu ga je spodbudila predvsem ugotovitev, da delodalci pogosto kršijo pravice iz delovnih razmerij; nikogar pa ni, ki bi se zavzel za prizadete delavce.

—mi

ZAGORJE OB SAVI

Na seminarju za predsednike in tajnike osnovnih organizacij sindikata zagorskih delovnih skupnosti, ki ga je pred kratkim pripravil občinski sindikalni svet v Zagorju ob Savi, so spregovorili o akciji za odpravo najnižjih osebnih dohodkov, o problemih v zvezi z nadomestili za čas bolezn, ocenili so letošnje letovanje sindikalnega članstva in se pogovorili o akcijskem programu zagorskih sindikatov.

—m

CELJE

Dejavnost celjskih sindikatov je bila minuli teden zelo razgibana. Predsedstvo Občinskega sindikalnega sveta je sklenilo posredovati v razpravo gradivo za prvo konferenco celjskih sindikatov. Razprava naj bi tekla do sredine novembra.

Komisija za samoupravljanje pri Občinskem sindikalnem svetu je na zadnji seji razpravljala o aktivnosti sindikata pri uveljavljanju XV. ustavnega amandmaja. Sklenili so okrepiti aktivnost na tem področju, saj v delovnih organizacijah samoupravne akte le prepočasno prilagajajo ustavnim spremembam.

M. B.

Skrb za delovne ljudi

Sindikati predlagajo premik najnižjih zaslužkov
na 700 din

Svoj delovni program za prihodnje obdobje, o katerem so razpravljali in ga tudi sprejeli na zadnji seji plenuma, so ajdovski sindikati seveda sestavili ob soočenju z dejanskimi možnostmi kolektivov v svoji občini ter upoštevaje politične cilje in naloge slovenskih sindikatov. Pri tem so ugotovili, da je dokumnt o političnih ciljih in nalogah slovenskih sindikatov sicer zajel večino vprašanj, ki so aktualna tudi za njihovo občino in njihove delovne organizacije, da pa ga hkrati in za zdaj zavoljo specifičnih razmer ne bi mogli in tudi ne morejo uresničiti v celoti.

Zavoljo sedanje strukture gospodarstva v občini trenutno ni možno uresničiti kot najmanjši osebni dohodek 800 dinarjev, je pa realna zahteva po zaslužku najmanj 700 dinarjev. Če bi to storili, bi se takoj izboljšali dohodki kakih 10 % zaposlenih. Zaslužek najmanj 800 din seveda ostaja cilj, ki se mu bodo poskušali čimprej približati. Manj kot 800 din trenutno prejema četrtina vseh zaposlenih v občini.

Ajdovski sindikati so na svoji plenarni seji tudi ugotovili, da vsekakor ne bi govorili o tako slabem gnetnem stanju, če bi delovne organizacije že doslej vodile načrtno kadrovske politiko, če bi imele programe potreb po kadrih in če bi jih tudi uresničevale. Prav zato, da bi izboljšali kvalifikacijsko strukturo zaposlenih, bo sindikat zdaj vnovič zahteval od strokovnih služb in samoupravnih organov v delovnih organizacijah, da poskrbijo za izboljšanje kadrovske strukture zaposlenih, za izobraževanje že zaposlenih delavcev in za reden dotok novih kadrov. Slednjič pa ajdovski sindikati tudi predlagajo, naj bi bodočo politiko oddiha in rekreacije opredelili v tem smislu, da bi še posebej stimulirali vse tiste, ki dejansko odhajajo na dopuste v domove, ki so last delovnih organizacij ali poitniških skupnosti. V tem primeru bi namreč verjetno povečali število interesentov za letni oddih izven kraja stalnega bivališča in za aktiven počitek v tem času.

—mi

Zdajšnji uspehi napovedujejo nove

Predsednik RS ZSS s svojimi sodelavci na obisku
v Beli krajini

(Nadaljevanje s 1. strani)

jektivne sile v teh kolektivih zlasti pa sindikati, odločno zavzeti za večjo samoupravnost obratov, sicer bomo porušili osnovna načela samoupravnih odnosov v takih delovnih kolektivih. S tem vprašanjem se bodo resneje spoprijeli tudi v vodstvu slovenskih sindikatov, prav tako pa bodo samoupravni odnosi v tako imenovanih dislociranih obratih ena osrednjih tem na bližnjem kongresu samoupravljalcev Jugoslavije. V sedanjem obdobju smo namreč prišli tako dale, da v marsikateri večji in združeni delovni organizaciji, združeni iz več obratov, prevladuje predvsem pogled na kapital, pozabljajo pa na človeka, ki je kapital ustvaril. V Črnomlju so najbolj nezadovoljni s samoupravnimi odnosi v obratu IMV iz Novega mesta in obratu BETI iz Metlike, medtem ko so se samoupravni odnosi v tovarni kondenzatorjev ISKRE v Semiču v zadnjem obdobju bistveno izboljšali.

Pogovor je načel tudi problematiko hitrejšega razvoja manj razvitih območij v Sloveniji, kamor sodi tudi vsa Bela krajina. Tovariš Kropušek je v razpravi poudaril, da je treba ta

vprašanja reševati predvsem s pomočjo ekonomskega in samoupravnega razvijanja zdajšnjih delovnih organizacij ter iskanja in spodbujanja večjih podjetij v Sloveniji, da bi vlagala svoja sredstva v razširjeno reprodukcijo na manj razvitih območjih.

Po pogovoru v Črnomlju so si gostje ogledali proizvodnjo v tovarni „BELT“ in se tu pogovarjali s sindikalnim aktivom podjetja. Predstavniki podjetja so goste še seznanili z rekonstrukcijo livarne, ki bo v dveh letih povečala obseg proizvodnje skoraj za dvakrat, celotni dohodek več kot za dvakrat, število zaposlenih za 78 % produktivnost na zaposlenega za 60 % itd. Razen tega se bo tovarna BELT po rekonstrukciji močneje vključila tudi v izvoz na tržišča s konvertibilno valuto. Celotna rekonstrukcija tovarne bo veljala približno 45 milijonov dinarjev, pri čemer so všteta tudi potrebna obratna sredstva. Polovico potrebnih sredstev bo zbralo podjetje „COSMOS“, za 22,5 milijona dinarjev posojila pa so zaprosili pri republiškem skladu skupnih rezerv gospodarskih organizacij.

R. Š.

KUPON DE — Pravna posvetovalnica

A. POLJANŠEK

DELAVCI TRGOVSKEGA PODJETJA »FERROMOTO« MARIBOR O STALIŠČU SLOVENSKE SINDIKATOV

IVAN ROBIČ (prvi z leve), avtomobilnik; mesečni dohodek kakih 1500 din, z ženo, ki je zaposlena, preživljata dva otroka: „Slišal sem za predlog sindikatov in ga pozdravljam. Sodim pa, da je 800 din odločno premalo za današnje razmere, še posebej pa, če je v družini zaposlen samo eden. Prizadetim bi po mojem moralo pomagati podjetje ali še bolje sindikat! Zakaj pa plačujemo članarino! Sicer pa je pri nas tako, da so zaslužki odvisni od dela, ki ga opravljamo za stranke. Bolj kvalitetno opravimo popravilo, bolj poštenu smo do strank, dlje nam bodo ostale zveste. Samo v tem in taka je lahko naša pot do boljših zaslužkov!“ BOJAN HORVAT (drugi

z leve), referent za reklamacije v avtomobilskem servisu v Mlinski ulici; zaslužek od 1500 din navzgor; otrok je tretji član družine, v kateri je zaposlena tudi žena: „Če bi se stabilizirale tudi cene, bi bil najmanjši zaslužek 800 din kar primeren. Zdi pa se mi prav, da se sindikat vsaj v tej obliki poteguje za delavce, čeprav bi se v primeru našega podjetja moral za veliko več! Veste, delo je takšne narave, da ljudje zelo hitro uničijo obleko in obutev; to pa dandanes ni poceni. No, slišim, da se sindikati zavzemajo tudi za stabilizacijo. Želim jim obilo uspeha. Glede možnosti za izboljšanje zaslužkov v

naši delovni organizaciji pa samo tole: živimo od prodane ure, skratka od tega, koliko imamo dela. Stranke si seveda lahko zagotovimo le na račun čimbolj kvalitetnih storitev in konkurenčnih cen. Glede solidnosti popravil se trudimo, kar se najbolj moremo. Cene naših uslug pa so konkurenčne...“ KARL TERŠAVEC (v sredini); trgovski pomočnik; mesečno zasluži po 1300 din; z ženo, ki je v službi, skrbita za enega otroka: „Prav je, da se sindikat poteguje za delavca in da zahteva, koliko bi vsakdo moral najmanj zaslužiti. Moral pa bi se potruditi, da bi v naši družbi kakorkoli ukrotili

tudi draginjo. Potem bi bil dohodek 800 din tudi znosen in ne le minimalen. V našem podjetju pa bi zaslužke po mojem lahko izboljšali na račun vsestranskega varčevanja pri stroških. Zdi se mi, da je režija preobsežna in da vselej ne nabavljamo najbolj kurrantnega materiala!“

FRANC GUTMAHER (drugi z desne), VK trgovski delavec-oddelkovodja; zasluži kakih 1430 din mesečno; z ženo, ki je zaposlena, skrbita za sina: „Za današnje razmere 800 din ni preveč. Bilo pa bi dovolj, če ne bi bila taka draginja. Pri nas bi poslovne rezultate in s tem tudi zaslužke lahko izboljšali tako, da

bi zmanjšali režijo in da bi bolj pazili, da se ne bi delala škoda. Mislim na malomarnost in površnost pri ravnanju z materialom ali deli.“

HINKO SELJ (skrajno desno); čistilec; mesečno zasluži kakih 800 din; preživlja ženo in 3 otroke: „Če tako pravijo sindikati, bo pač moralo biti dovolj tudi 800 din na mesec! Kako s tem živiš, če zaslužiš sam, je seveda drugo vprašanje. Ne bi vedel povedati, kaj naj bi storili v našem podjetju, da bi bilo bolje za vse in tudi zame, ker sem šele od marca v podjetju. Mislim pa, da bi se morali še bolj potruditi, da bi bile stranke zadovoljne.“

Izluščiti najbolj aktualno

V Trbovljah pričakujejo, da se bodo občni zbori osnovnih organizacij sindikata začeli že novembra in da jih bodo končali ob koncu tega leta. Na občne zборе se že temeljito pripravljajo. O teh pripravah smo se pred kratkim pogovarjali s predsednikom občinskega sindikalnega sveta v Trbovljah Cvetom Plevnikom, ki nam je posredoval naslednje misli:

Sindikati v Trbovljah menijo, da bi bilo treba v nove odbore vključiti več mladih proizvajalcev, tehnikov, inženirjev in drugih, ki sicer še nimajo kdo ve kolikšnih izkušenj z delom v sindikatih, so pa pripravljeni del svojega prostega časa in znanja nameniti za bolj učinkovito sindikalno dejavnost.

Na občnih zborih bo članstvo vsekakor največ govorilo o aktualnih vprašanih gospodarjenja in o problemih nagrajevanja. V nekaterih delovnih skupnostih že pripravljajo ali dopolnjujejo pravilnike o nagrajevanju, ki jih že lep čas niso spreminjali. Zagotovo bo na občnih zborih stekla beseda tudi o družbenem usmerjanju delitve dohodka, to je o vprašanju, ki ga sindikati v Trbovljah doslej še niso posebej obravnavali. V ospredju bodo prav gotovo tudi aktualna vprašanja nadaljnega razvoja trboveljskih delovnih organizacij, srednjeročni plani, naraščanje cen in sploh problemi stabilizacije našega gospodarstva. Vendar pa v sindikalnem svetu v Trbovljah sodimo, da na občnih zborih sindikalnih organizacij ne bi kazalo govoriti o vseh problemih, ki nas tarčejo, temveč bo treba izluščiti najbolj bistvene vprašanja.

M. V.

PO STOPINJAH PRIPOROČILA SINDIKATOV O NAJMANJŠEM ZASLUŽKU 800 DINARJEV ZA NORMALNO DELO V REDNEM DELOVNEM ČASU

VSI TRGOVCI NISO BOGATINI...

Da bi obdržali kadre, so v trgovskem podjetju »Ferromoto« v Mariboru z junijem popravili osebne dohodke v povprečju za 12 %, tako da le še redki posamezniki zaslužijo manj kot 800 dinarjev mesečno

Za razvojno pot mariborskega trgovskega podjetja FERROMOTO je značilno, da je pred 16 leti začelo tako rekoč iz nič, saj se je za razliko od mnogih drugih podjetij, ki so podedovala tako prostore kot kapital, razvilo iz trgovine z avtomobilskim materialom, ki je zaposlovala tri delavce in ni imela nobenih lastnih sredstev. Glede na to, da je podjetje obratovalo z izposojenimi sredstvi, se je sicer vseeno lahko razvijalo, vendar je z reformo zašlo v težave. Kakor sami povedo, so jih doslej v glavnem že prebrodili — predvsem na račun zunanjetrgovinskega poslovanja. Na račun poslovnih uspehov, doseženih v času po reformi, so si zgradili 4000 kvadratnih metrov lastnih skladišč, poskrbeli za skladišča, prodajalno in predstavništvo v Zagrebu, predstavništvo v Beogradu in Skopju; vse njihove delavnice so zdaj sodobno opremljene.

Podjetje se je sicer postavilo na noge, toda na račun odredkanja pri osebnih dohodkih. V prvem polletju letošnjega leta je »trgovski« del kolektiva imel poprečne osebne dohodke 1423 din, zaposleni v servisnih delavnicah pa 1260 dinarjev. Zaradi tako nizkih osebnih dohodkov so jim kadri začeli uhaleti, ker so jim konkurenčna podjetja nudila več. Zato so z junijem zvišali vse osebne dohodke v poprečju za 12 %, sicer pa nižjim kategorijam več, višjim pa manj. Tako zdaj lestvica osebnih dohodkov v njihovi delovni organizaciji znaša s 750 dinarji, kolikor imajo zagotovljeno snazilke, oziroma z 902 dinarjema, kolikor je zagotovljeno pomožnim delavcem. Ker vsi zaposleni pod določenimi pogoji dobivajo tudi dodatek za stalnost, to praktično pomeni, da morda le še dva ali trije člani kolektiva zaslužijo manj kot 800 dinarjev mesečno.

KAJ SO PAVEDALI?

Po besedah predsednika delavskega sveta tovariša Povodna zaradi objektivnih pogojev dela in gospodarjenja njihov kolektiv nikoli ni mogel nuditi kolektivni takih zaslužkov, kot jih omogočajo druga podjetja, ki poslujejo pod ugodnejšimi pogoji. Glede na to, da so trgovsko podjetje s tehničnim materialom in da vključujejo tudi servisne delavnice, pa morajo zlasti proizvodnim delavcem, kot imenujejo komercialiste, prodajalce in mehanike, vseeno zago-

toviti tiste zaslužke, kot bi jih imeli vseh povsod drugod. To je odločilno vplivalo na njihov sklep o zvišanju osebnih dohodkov v letošnjem letu, ki so ga sprejeli, predno so sindikati izrekli svoje priporočilo o najmanjšem zaslužku 800 din za normalno delo v rednem delovnem času.

„Pokritje za večje osebne dohodke iščemo v bolj kvalitetnem delu in kaže, da smo v tem uspeli,“ je poudaril predsednik delavskega sveta. „Zaradi višjih zaslužkov za zdaj namreč še ohranjamo delitveno razmerje med osebnimi dohodki in skladi, kakor je veljalo poprej. Sklenili pa smo, da se to razmerje za nobeno ceno ne sme spremeniti v škodo skladov, ker bi sicer bili ogroženi načrti našega nadaljnega razvoja. Bojim se, da bo do tega le prišlo, ker kupci neverjetno slabo plačujejo račune in se tako njihova nelikvidnost prenaša tudi na nas. Kako se bo to izteklo, ni odvisno od nas. Toda, če problematika nelikvidnosti in inflacijska gibanja ne bi bila razrešena na tak ali drugačen način, bi se prav lahko zgodilo, da bomo prisiljeni v novo zvišanje osebnih dohodkov, ki bo v škodo akumulacije, ali pa bomo ostali brez ljudi. Vidite: vsem trgovcem ne gre tako dobro, kakor na splošno trdi javnost!“

O pogojih gospodarjenja s podjetja njihove vrste se je na široko razgovoril tudi direktor podjetja Franjo Zorko. Njegove misli presegajo okvir tega se-

stavka in jih bomo objavili kdaj drugič. Zapisali pa bi, kaj je povedal predsednik osnovne sindikalne organizacije Jože Baškovič:

„Skoraj vsi člani Izvršnega odbora sindikata smo tudi člani delavskega sveta ali upravnega odbora. Tako je delo usklajeno, da bolj biti ne more. Kot člani izvršnega odbora sindikata smo v samoupravnih organih zastopali stališče, da je vsekakor treba izboljšati osebne dohodke vseh zaposlenih, da pa jih moramo najbolj zvišati tako imenovanim proizvoznim delavcem. To pa so naši trgovski pomočniki, komercialisti in mehaniki; ti namreč ustvarjajo dohodek, od katerega živimo. Kakor veste, je bilo tako tudi odločeno.“

MILAN GOVEKAR

BREST POHIŠTVO

VAŠE POHIŠTVO V LETU 1970

Izbirajte **PATRICIJA CLAUDIJA ALEKSANDRA** ali nova **FLORIDA** Za vas izdeluje **BREST Cerknica**

KDO IN KOLIKO NAJ ZATEGNE SVOJ PAS

(Nadaljevanje s 1. strani)

v naslednjih mesecih pričakujemo nadaljnje povečevanje življenjskih stroškov, saj se dogaja tako v vsakoletnem ciklu, se nam obetajo še težje razmere zlasti za delavce z nizkimi osebnimi dohodki in za družine z nizkimi družinskimi prejemki. To pomeni, da bo treba še bolj pritegniti pasove, žal, spet naj-

bolj občutno ljudem z najnižimi dohodki. Zato je razumljivo, da so zaskrbljeni in da gledajo na sindikate vprašujoče, češ — ali boste s svojimi predlaganimi ukrepi uspeli!

In res, vse kaže, da bomo morali biti v bodoče še bolj odločni v zahtevah, da zagotovimo predvsem socialno varnost delovnih ljudi. Če naša opozorila letos na pomlad niso izzvala

ustreznih ukrepov odgovornih zveznih in republiških organov, potem moramo kot politična organizacija delavcev sedaj doseči, da predlagane ukrepe več kot uresničimo. Ugovorov, češ da ni denarja, nikakor ni mogoče sprejeti. Znano je, da je v rezervah dovolj denarja za izboljšanje otroškega varstva, za denarna nadomestila začasno brezposelnim prebivalcem in za valorizacijo ter uskladitev pokojnin. Pa tudi za diferencirano subvencioniranje oziroma regresiranje nekaterih življenjskih potrebščin z družbenimi sredstvi je mogoče zagotoviti denar, le malo bi morali pritegniti pasove, zlasti pa na področju investicijske potrošnje!

Ko govorimo o nujnosti, da si nekoliko zategnemo pasove, bi bilo predvsem smotno in koristno, če bi lahko za vsakogar odredili, koliko lukenj naj prestavi na svoji zaponki. Tistih 77.000 ali 17,7 % delavcev v Sloveniji, ki zaslužijo manj kot 800 dinarjev na mesec, in tistih — žal ne vemo koliko — tisoč članov družin, kjer pride na vsakogar komaj 335 dinarjev mesečnih prejemkov, ne more na svojih pasovih zategniti nobene luknje več! Zato bi kazalo ob zaklinjanju za večjo varčnost in za povrnitev naših apetitov v meje normalnosti biti zares konkreten in reči, kdo res mora zategniti pas in za koliko.

Vse te misli dišijo morda po etatizmu, toda če zahtevajo več reda v našem gospodarstvu in zlasti več razumnosti v vseh oblikah splošne potrošnje delavci, potem to ni etatizem, marveč dokaz osveščanja zares zaskrbljenih samoupravljavcev.

DUŠAN REBOLJ

Popolna anarhija

Kakšen je pravzaprav naš delovni čas in kakšne so naše izkušnje pri uvajanju 42-urnega delovnega tedna?

Preden si zastavimo vprašanje, kaj je po zakonitem petletnem roku sploh z 42-urnim delovnim tednom, velja načeti nekaj drugega. Strokovnjaki — domači in tuji — nas namreč opozarjajo, da pri nas bistveno drugače pojmuje delovni čas kot drugod po svetu. Pravijo, da povsod po svetu, kjer so skrajšali delovni čas, teh 42 ur v tednu pomeni učinkovite delovne ure. Pa pri nas? Pravzaprav res — kakor kje! Vsaj v večini delovnih organizacij pa upoštevamo celoten čas, ki ga ljudje prebijejo v delovni organizaciji. To pa pomeni, da so v 42 urah v tednu vštete vse tiste minute, po pisanih in nepisanih postavah določene za najrazličnejše odmore in druge prekinitve dela.

To pa pravzaprav pomeni, da pri nas nimamo 42-urnega delovnega tedna; temveč le 40-urnega ali pa celo 39-urnega. Drugi tako ugotavljajo! Mimogrede: ko tako ugotavljajo, tudi zmanjujejo z glavami, češ, si Jugoslovani res lahko dovolite umik s tujih tržišč, saj si še bogatejši in razvitejši ne morejo privoščiti tako skrajšane delovnega tedna?

Spričo tega ni naključje, če v vodstvu slovenskih sindikatov ugotavljajo, da glede delovnega časa pravzaprav vlada pri nas popolna anarhija, ki pa si je bržčas ne bi smeli privoščiti! Iz te ugotovitve se je rodila tudi že zahteva: v jugoslovanskem merilu in na strokovni osnovi proučiti razmere in takoj ukrepati.

Naše izkušnje pri skrajševanju delovnega časa so, kot kaže, sicer specifične, je pa seveda vprašanje, če so tudi dobre. Toda kaj je sicer z našim 42-urnim delovnim tednom, saj je 8. aprila letos potekel zakoniti petletni rok za prehod?

Podatki sicer niso najbolj sveži, vendar nekaj povedo: do konca januarja letos je uvedlo 42-urni delovni teden 78 % delovnih organizacij s približno 65 % vseh zaposlenih. V industriji je delalo več kot 42 ur na

teden še vedno 46 % zaposlenih, v obrti 45 %, v gradbeništvu 34, v trgovini in gostinstvu 31 %... Le v negospodarstvu je bilo samo 5 % delovnih organizacij s skupno 11 % zaposlenih, kjer še niso prešli na 42-urni delovni teden.

Vsekakor zgovorne številke, tako da si sodbo res lahko ustvari vsakdo sam.

Nam pa gre v tem trenutku za neko drugo ugotovitev: za to namreč, da je nekoč tako zelo poudarjena družbeno ekonomska akcija potonila v pozabo. Nehote — ker smo spričo drugih zadreg pozabljali, ali na z zakonom določene roke, še bolj pa hote — ker zakon jasno pravi, da mora biti produktivnost v 42 urah najmanj tolikšna, kot je bila poprej v 48 urah, to pa je pri vsem skupaj najtežje.

Tako je očitno, da bi marsikje želeli pozabiti na svojo dolžnost, da delovni čas v tednu skrajšajo na 42 ur. Kako si sicer razložiti, da pravzaprav lahko na prste preštejemo tiste, ki so zaprosili za prestavitev roka na 8. april prihodnjega leta! Slišijo pa se tudi čedalje glasnejši predlogi, da naj bi ta dokončni termin prestavili še veliko dlje v prihodnost.

Sindikati pravijo ne! In odločno pristavljajo: kjer po 8. aprilu letos niso uvedli 42-urnega delovnega tedna, kjer niso zaprosili za podaljšanje roka, delajo pa več kot določa zakon — povsod je potrebno delavcem obračunati presežek kot nadurno delo. Tako zdaj in tako v prihodnje. Očitno pa je še nekaj: sindikati v delovnih organizacijah bodo slednjič le morali pritisniti na strokovne službe, da zagotove potrebne ukrepe za uvedbo 42-urnega delovnega tedna. Tež razpravi pa se očitno ne bo možno izogniti tudi v zborih delovnih skupnosti v občinskih skupščinah!

Ali pa povejmo, da se poživžamo na ustavo in zakon!

BOJAN SAMARIN

KDAJ SE BODO URESNICALI TEMELJNI CILJI GOSPODARSKE REFORME?

Gospodarstvo brez ekonomske veljave

Osnovno politično vprašanje slej ko prej ostaja: kako povečati sredstva gospodarstva in omejiti splošno porabo

Po napovedih iz leta 1965 (v rojstnem letu reforme) naj bi letos „praznovali“ dva nadvse pomembna ekonomska dogodka: konvertibilni dinar in to, da bo 70 odstotkov sredstev za razširjeno reprodukcijo v rokah gospodarstva.

Zgodilo pa se ni eno ne drugo. Ko si poskušamo odgovoriti, zakaj se to ni zgodilo, najdemo nešteto objektivnih razlogov: povodnji, potresi, slabe letine, zaostrene mednarodne razmere, slab izkupiček od turizma itd. In skoraj nobenega subjektivnega razloga!

Kako bi sicer lahko tako pogosto in nekritično slavili delovne zmage!

Po toči zvoniti je prepozno! Konvertibilnost dinarja bo treba prestaviti vsaj za pet let v prihodnost, a na vprašanje, kdaj bo dobilo gospodarstvo tistih obljubljenih 70 odstotkov, ni doslej še nihče nič pametnega odgovoril. Pač, govori se nekaj o nacionalizaciji bank in nekakšnih reeksporterjev, o nekakšnem ekspresnem ekonomskem ukrepu v korist delavskega razreda, ki naj bi postal „koren – lečen“ za vse sedanje in prihodnje gospodarske tegobe, tudi takšne, ki jih povzročajo naša nesposobnost, pritiski, uravnilovska mentaliteta, poslovna lenoba in drugi „objektivni“ vzroki.

V današnjih zaostrenih gospodarskih razmerah pa širjenje manevrskega prostora gospodarskih organizacij ni samo vprašanje delitvenih odnosov, ampak osnovno politično vprašanje, ki se glasi: kako povečati sredstva gospodarstva in znižati sredstva splošne porabe. Gre predvsem za to, da bi metode financiranja gospodarstva odločilno spremenili v prid sredstev podjetij.

Za nadaljnji razvoj našega samoupravnega mehanizma je potemtakem odločilnega pomena prizadevanje, da bi „združeno delo postalo resnični nosilec razširjene reprodukcije“. Tega še nismo dosegli.

Nujno bi torej morali sprejeti odločilne ukrepe za povečanje manevrskega prostora gospodarstva, za kar pa različni organi ne kažejo posebnega navdušenja. Iz gradiva, ki je pripravljeno za letošnje jesenske skupščinske razprave, je mogoče celo razbrati nasprotno težnjo. Zato bi morali jasno določiti in predvideti povečevanje deleža gospodarstva v delitvi družbenega proizvoda po posameznih letih uresničevanja prihodnjega družbenega načrta. Nobene „potrebe po obvezni koncentraciji sredstev“, čeprav bi šlo za obvezna kreditna odvajanja, ne bi smele služiti kot argument za to, da bi odstopali od načela, da je treba nenehno širiti lastne ekonomske zmogljivosti samoupravnih gospodarskih subjektov.

dopolniti gospodarski sistem tako, da bi razvijali sistem razširjene reprodukcije predvsem z iskanjem učinkovitejših poti za združevanje družbenih sredstev in za razvijanje tudi drugih oblik združevanja denarne akumulacije in njenega smotrnejšega izkoriščanja. Razumljivo, da je treba vgraditi v ekonomski sistem primerno spodbudo za skupne naložbe, za združevanje sredstev med delovnimi organizacijami, za razvijanje internih bank, za različne oblike varčevanja itd., vendar tako, da sredstev ne bi spet odtujevali samoupravljalcem. Ustvariti kaže tudi več možnosti za usmerjanje prihrankov prebivalstva v produktivne naložbe v družbenem sektorju gospodarstva.

Pri bankah in tako imenovanih „reeksporterjih“, na katere zdaj zlivamo ogenj in žveplo, je zdaj precej denarja, več kot je gospodarno, a gospodarstvo ga nima. Če bi bilo edino zdravilo za gospodarske tegobe, ki jih doživljamo, res le „nacionalizacija“ tega denarja v prid gospodarstva, zakaj ne!? Kar je ustvarjenega, ni bilo še nikoli težko razdeliti. Tudi v času reforme ne!

Teže je ustvarjati. Vendar smo dolžni predvsem ustvarjati – ne pa se pripraviti, kaj in kako deliti – sicer kmalu ne bo več kaj deliti!

VINKO BLATNIK

Ali veste...

... da ima skoraj 100 slovenskih podjetij kooperantske ali druge poslovne odnose s približno 140 podjetji v državah Evrope, ZDA in Azije. Slovenska podjetja sodelujejo s 117 podjetji v 13 evropskih državah, z 10 podjetji v vzhodnoevropskih državah, 10 v ZDA in 2 na Japonskem in v Indiji.

... da se sredstva, ki jih dajejo gospodarske organizacije za ekonomsko propagando iz leta v leto povečujejo. Lani so gospodarske organizacije vložile v ekonomsko propagando 900 milijonov dinarjev, kar je za 10% več kot leta 1966. V Jugoslaviji posluje danes 420 organizacij in agencij, ki jim je osnovni namen ustvarjanje ekonomske propagande.

... da potekajo v Sloveniji, Hrvaški in Makedoniji intenzivne priprave za gradnjo dveh atomskih central. Čeprav uradno sklep o gradnji nuklearnih elektrarn še ni sprejet. Beograjski „Energo-projekt“ je za skopljsko „Elektrostopanstvo“ že pripravil strokovni elaborat o ekonomski tehničnih aspektih atomske centrale v Makedoniji. Elaborat predvideva lokacijo atomske centrale v kraju Krivolak v Vardarski kotlini, kar naj bi bila najprimernejša lokacija v Jugoslaviji.

inles

ribnica

PRODAJA
POLKNA
VRATA
OKNA
NA KREDIT

GOSPODARJENJE V DELOVNIH KOLEKTIVIH V MEZIŠKI DOLINI

Obetajoč napredek

V primerjavi z lanskim letom so delovne organizacije iz ravenske občine povečale celotni dohodek za več kot 25 %

Tudi gospodarstvo Meziške doline dosega letos zadovoljive poslovne uspehe. Za razliko od prejšnjih let tokrat nobena od delovnih organizacij ne posluje z izgubo, povečal se je delež dohodka in ostanka dohodka v celotnem dohodku. Navzlic pomanjkanju delovne sile, saj se je število zaposlenih povečalo le za 3 %, so povečali celotni dohodek za skoraj 22 %, amortizacijo pa za 32 %. V vseh delovnih organizacijah sta se povečala tako proizvodnja kot storilnost, to pa je imelo za posledico tudi zvišanje osebnih dohodkov, ki so se v primerjavi

z lanskim letom povečali skorajda za petino in so znašali v povprečju 1.241 dinarjev na zaposlenega.

Nekoliko se je izboljšala tudi likvidnost gospodarstva, zmanjšale so se terjatve in obveznosti. Medtem ko so lani vezale zaloge in terjatve 209-dnevni celotni dohodek, vežejo letos le še 174-dnevni celotni dohodek, obveznosti do dobaviteljev pa so se zmanjšale skoraj za tretjino.

Industrijske delovne organizacije iz Meziške doline se vse bolj vključujejo tudi v mednarodno delitev dela. Železarna Ravne na Koroškem, Rudniki

svinca in topilnica Mežica. Tovarna rezalnega orodja Prevalje in Tovarna lesovine in lepenke Prevalje so v primerjavi z letom 1969 občutno povečale izvoz. Tovarna rezalnega orodja Prevalje je letos izvozila večje količine pil in rezkarjev, Železarna Ravne na Koroškem bo z izvozom iztržila kakih 5 milijonov dolarjev, Rudniki svinca in topilnica Mežica pa bodo izvozili 75 % celotne proizvodnje akumulatorjev.

V večjem obsegu so, v primerjavi z lanskim letom, povečali letos celotni dohodek tudi v gradbeništvu, gostinstvu in kmetijstvu. (ma)

ZA TAPISOME, PREPROGE, OBLAZINJENO POHIŠTVO

INTEGRACIJA S SVETOM

Slovenija je sestavni del jugoslovanskega gospodarskega in političnega prostora. Pogoji gospodarjenja bodo tudi v prihodnje odvisni od enotnega ekonomskega sistema in ukrepov, ki jih sprejemajo organi federacije v dogovoru z vsemi republikami, vendar ob znatno večjem vplivu Slovenije.

Zato je nedvomno zelo pomembno, da gospodarski in politični dejavniki Slovenije aktivno soustvarjajo te pogoje in konstruktivno prispevajo k razrešitvam problemov, med katere zlasti sodijo: uveljavljanje samoupravljanja, odpiranje tržišča, spodbujanje večje poslovlosti, krepitev odločanja gospodarskih organizacij, občin in republik ter pospeševanje gospodarjenja. Pri tem ne smemo zanemariti dejstva, da bo koncept razvoja Slovenije sestavni del načrta jugoslovanskega dolgoročnega razvoja in hkrati element večje ekonomske povezanosti enotnega jugoslovanskega prostora.

Po predvidevanjih načrtovalcev našega razvoja bo slovensko gospodarstvo doživljalo v naslednjih 15. letih občutne strukturne, tehnološke in organizacijske spremembe. Kakih tričetrt sedanjih proizvodov bomo opustili in jih nadomestili z novimi. To bo zahtevalo naglo in dobro pripravljeno prilagajanje novim zahtevam trga. Glede na uvajanje nove tehnologije in zahteve po kapitalu lahko pričakujemo ostrejšo konkurenco in večje razlike med gospodarskimi organizacijami glede uspešnosti razvoja.

Z intenzivno usmeritvijo gospodarstva na zunanja tržišča, z razširjanjem uvoza ter z razvitejšo domačo konkurenco bodo postopoma tudi v Sloveniji vse ostreje prevladovala merila svetovne produktivnosti dela, cen in standardov, zaščito domače proizvodnje pa bomo zožili na racionalno mero. Gospodarski mehanizem bo potemtakem ostril kriterije uspešnega poslovanja, kar bo vplivalo na proizvodne, poslovne in še zlasti na investicijske odločitve dolgoročnega pomena.

Na osnovi bolj jasne politike razvoja zasebnega sektorja, kot je danes, se bo razvila njegova dopolnjevalna vloga glede na družbeni sektor in zlasti na področjih, ki jih je na posameznih stopnjah razvoja in na zasebnem sektorju možno smotno razviti. Jasneje bomo opredelili tudi prehodne oblike in pogoje razvoja zasebne obrti v samoupravno delovno skupnost, ob ekonomskem obravnavanju naložb zasebnikov. Pri tem bodo nastale nove oblike povezovanja z družbenim sektorjem pa tudi medsebojnega povezovanja zasebnih proizvajalcev in razvijanja njihovega kolektivnega in samoupravnega statusa. Skratka, načrtovalci družbenega razvoja napovedujejo v prihodnjih letih Sloveniji vsestranski vzpon gospodarsko poslovnega življenja, s tem pa vključitev našega gospodarstva v naj sodobnejše tokove proizvodnje v Evropi in svetu.

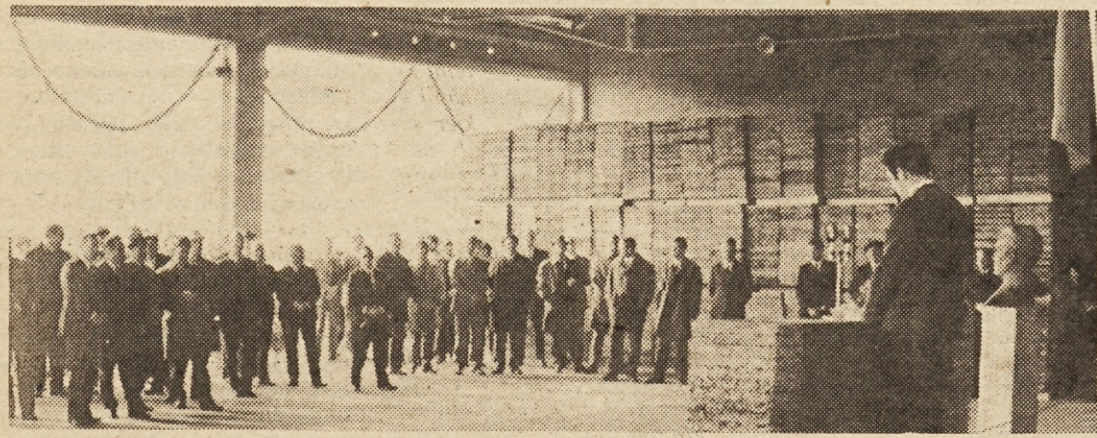
Razumljivo pa je, da se moramo za vstop v tuji gospodarski prostor tudi dobro pripraviti, še zlasti z zgraditvijo sodobnih cest in se tudi sicer povezati s svetom. V. B.

V OBJEKTIVU

Minulo soboto so v podjetju Hoja slavili veliko delovno zmago. Na Viču v Ljubljani je tega dne začela obratovati nova tovarna Velox. Tovarna bo po licenci Veloxa iz Avstrije izdelovala specialne gradbene plošče. Pred približno dvajsetimi leti

je Franz Steiner iz avstrijske Koroške patentiral gradbene plošče. Doslej so tovarne teh plošč v Italiji, Venezueli, Iranu in na Japonskem. Slovenski Velox sta enakovredno podprli podjetji Hoja in Lesnina. Tovarna je bila zgrajena v enem letu

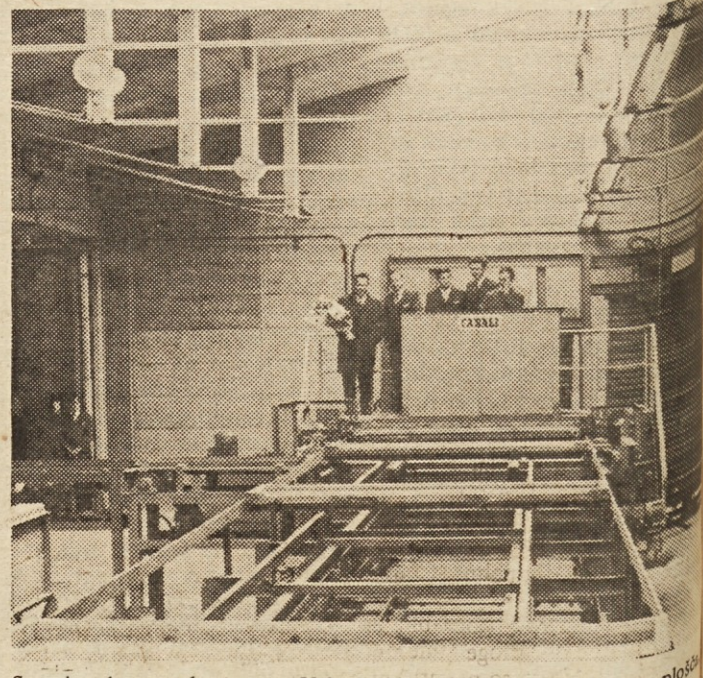
in ima letno kapaciteto v dveh izmenah 40.000 kubičnih metrov plošč. Za proizvodnjo plošč bodo uporabili lesne odpadke, cement, olje in kemikalije. V eni izmeni bo delalo 28 delavcev, celotna investicija pa je znašala 12 milijonov dinarjev.

Predsednik delavskega sveta Hoje Anton Šuštar je ob prisotnosti investorjev in drugih gostov odprl novo tovarno.

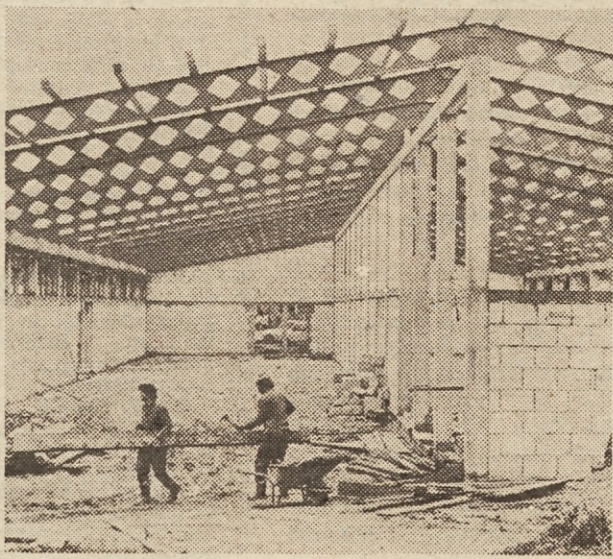
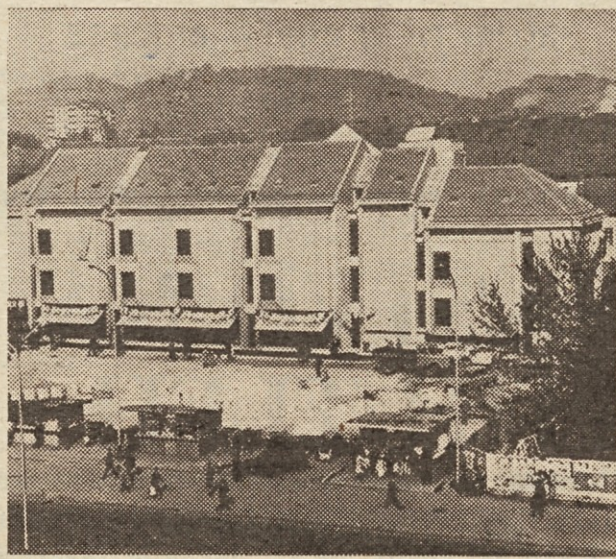
S pritiskom na gumb pa je pognal stroje predsednik skupščine občine Vič, tovariš inž. Slavko Korbar, poslovni partner in lastnik licence g. Franc Steiner pa je zaželel novemu članu družine Velox veliko uspeha pri delu.

S proizvodnega traku tovarne Velox pride vsakih nekaj sekund nova plošča sestavina lesa, cementa in kemikalij.

NOVA BLAGOVNA HIŠA V MARIBORU

Trgovsko podjetje ZARJA iz Maribora je v ponedeljek na Glavnem trgu odprlo blagovnico KVIK, ki sodi med trenutno najbolj sodobne blagovne hiše v obdruški metropoli. Blagovnica razpolaga s 3500 kvadratnimi metri prodajnih površin, je v celoti klimatizirana in ima kot prva v Mariboru tudi tekoče stopnice. Stroški gradnje in opreme so znašali okoli 15 milijonov dinarjev.

»VEDROG« GRADI NA LAVRICI

V proizvodnem obratu ljubljanskega Vedroga na Lavrici gradijo nove poslovne prostore. Gradijo izključno z lastnimi sredstvi, investicija pa jih bo veljala predvidoma 2,5 milijona dinarjev. To je samo začasna rešitev, pravijo v Vedrogu. Na Jezici pri Ljubljani namreč že imajo „ugledano“ novo zemljišče – in če bo šlo po sreči, pravijo, bodo tam zgradili povsem novo tovarno.

BARKA SE LE NI POTOPILA

Iz obrtne delavnice raste sodobna tovarna

Streljaj od gradbišča nove avtomobilske ceste Vrhnika-Postojna – na Uncu pri Rakeku – raste nova tovarna.

Še pred dvema ali tremi leti nihče ni vedel, kaj bi pravzaprav s „Kovinoservisom“, kot se to podjetje imenuje. Nesposobno vodstvo in razprtje v kolektivu – to je bilo dovolj, da se je barka začela potapljati.

„Mnogi so obupali in odšli iz kolektiva. Ostala nas je samo peščica, ki smo vztrajali ob neznosnih osebnih dohodkih. Mnogi v podjetju so namreč še pred nedavnim zaslužili manj kot 500 dinarjev, poprečne osebnih dohodkov pa je znašalo komaj 640. N dinarjev. Zato tisti, ki so vztrajali v kolektivu v najtežjih dneh, zaslužijo vse priznanje.“ Tako pripoveduje Srečo Lončar, prisilni upravitelj, ki ga je kolektiv po enoletni prisilni upravi izvolil za direktorja.

NAPREJ – PROIZVODNI PROGRAM

„Kovinoservis“ iz Unca pri Rakeku pravzaprav ni imel proizvodnega programa. Še pred dvema letoma si je kolektiv iskal delo za mesec dni vnaprej.

„Tako ni šlo več,“ pravi Srečo Lončar. „Zato smo najprej začeli oblikovati proizvodni program, toda ne le za štirinajst ali mesec dni vnaprej. Izdelati ga je bilo treba najmanj za leto. Poiskali smo si nove poslovne partnerje in v proizvodnjo uvedli tudi nekatere nove izdelke. Še naprej smo izdelovali najrazličnejše jeklene konstrukcije.“

ITAS Kočevje izdeluje žerjavne kabine in najrazličnejše jeklene konstrukcije.

„Najbolj smo bili veseli, da smo dobili delo in s tem denar za uresničenje naših načrtov. Celotni dohodek smo lani v primerjavi z letom poprej povečali za 51 %, letos pa bo naša realizacija znašala že 4 milijone dinarjev. Tudi delavci so z osebnimi dohodki mnogo bolj zadovoljni, saj je trenutno poprečne 1250 dinarjev. Lani smo skupaj z amortizacijo prigrisodarili za sklade 510.000 dinarjev, letos pa računamo že z blizu 700.000 dinarji.“

ZDAJ: NOVI PROIZVODNI PROSTORI

Mnoga podjetja so začela proizvajati v zapuščenih hlevih in skednjih. Tako je začel tudi „Kovinoservis“. Zdaj pa so prostori že pretesni in neprimerni.

Delavski svet je že izdelal petletni načrt razvoja podjetja: v njem kot prvo nalogo omenja gradnjo novih proizvodnih prostorov.

„Nove proizvodne prostore si bomo zgradili kar sami,“ se je

SPLOŠNA LIVARNA DOBOVA

čestita ob občinskem prazniku občine Brežice vsem delovnim ljudem!

cije in kabine za žerjave, nov izdelek pa so bile transportne proge za notranji transport v lesni industriji.“

S transportnimi trakovi je „Kovinoservis“ doslej opremil mnoga znana lesno-industrijska podjetja, med njimi „Brest“ iz Cerknice, „Gaber“ iz Starega trga, „Javor“ iz Pivke, LIK iz Šoštanja in druga. Transportni trakovi pa niso edini izdelek, s katerim „Kovinoservis“ nastopa na trgu: za ljubljanski Litostroj, SKIP iz Vižmarji pri Ljubljani, za mariborsko Hidromontažo in

pohvalil Srečo Lončar. „V naslednjih petih letih pa bo pri nas dobilo delo najmanj 200 ljudi iz Unca in okoliških vasi.“

M. Ž.

OBISK PRI RUDARJIH IN TOPILNIČARJIH V MEŽICI

Širijo predelavo svinca

Sanacijski program uspešno uresničujejo • Širijo proizvodnjo akumulatorjev in razvijajo nove dejavnosti v okviru elektrostrojnih obratov

1968. leta so Rudniki svinca in topilnica Mežica „prigrisodarili“ 7 milijonov dinarjev izgube. Republiške skupne rezerve so za kritje izgube odobrile 5 milijonov dinarjev posojila, preostala sredstva pa so morali zagotoviti rudarji in topilničarji iz Mežice sami. Sprejeli pa so tudi sanacijski program, po katerem naj bi do leta 1973 zagotoviti trdnejšo osnovo za razvoj delovne organizacije.

Izvajanje sanacijskega programa poteka zadovoljivo. Pomanjkanje delavcev sicer nekoliko ovira utrjevanje surovinske baze, vendar pa kljub temu potekajo dela po programu. Poglobljajo jame ter odpirajo nova perspektivna področja; v flotaciji izboljšujejo tehnološke stopke. Uspešno so zaključili tudi prvo fazo širjenja proizvodnje akumulatorjev, zdaj pa se pripravljajo na nadaljnje povečanje proizvodnje akumulatorjev. Elektrostrojni obrati pa se razvijajo v samostojno enoto z lastnim proizvodnim programom; z odkupom licence za izdelavo strojev za flotacije in zbiralnice je dana možnost za razmahnitev dejavnosti elektrostrojnih obratov doma, na tujem pa v okviru Poslovnega združenja RUDIS iz Trbovelj. Mežičani že urejujejo flotacijo in zbiralnico za puljski Siporex in v Lojani, omeniti pa velja, da so šele letos aprila začeli z intenzivnejšo tovrstno dejavnostjo.

VEČ SUROVIN ZA LASTNE PREDELOVALNE OBRATE

Mežiški rudarji bodo letos nakopali 400.000 ton rude, vendar nameravajo v prihodnje zmanjševati obseg izkopa rude, ker je vsebnost zdajšnje rude slaba. V prihodnje naj bi, kot predvideva tudi sanacijski program, nakopali letno le 320.000 ton rude, katere vsebnost naj bi bila 4 % svinca in 2 % cinka. Nove raziskave in poglobljanja odkrivajo, da se zaloge rude dvigujejo in v Mežici so prepričani, da bodo imeli tudi po zaslugi lastne proizvodnje po letu 1973

zadosti surovin za polno izkoriščenost zmogljivosti lastnih predevalnih obratov.

TRI ČETRTE AKUMULATORJEV IZVOZIJU

V meziških Rudnikih svinca in topilnici so zadnja leta precej širili predelavo svinca. Osvojili so proizvodnjo akumulatorjev po švedski licenci „TUDOR“, proizvodnjo akumulatorjev pa organizirali tudi v Žerjavu. Prešli so tudi na izdelavo svinčenih cevi in pločevine.

V tovarni „Vesna“ v Mariboru so modernizirali proizvodni proces ter povečali zmogljivi-

vosti za proizvodnjo 300.000 akumulatorjev letno. V Žerjavu so organizirali proizvodnjo industrijskih akumulatorjev (za vilicarje, lokomotive in telefonske centrale), da bi tako zagotovili za posile tudi rudarjem, ki ne zmorejo več dela v jamah.

Precej akumulatorjev izvozijo, sicer pa mežiški Rudniki svinca in topilnica krijejo tretjino potreb jugoslovanskega tržišča po akumulatorjih. Rudniki svinca in topilnica Mežica bodo letos ustvarili z izvozom kakih 6,5 milijona dolarjev deviznega priliva. Izvažajo svinec, zlitine, mešani koncentrat svinca in cinka ter akumulatorje in srebrno peno. Zanimivo pa je, da gre kar tri četrte akumulatorjev v izvoz, in sicer v Sovjetsko zvezo, na ČSSR in Madžarsko, največji kupec njihovih akumulatorjev pa je italijanska tovarna FIAT.

PRIZADEVANJA ZA RAZVOJ DRUGIH DEJAVNOSTI

Sicer pa si v Mežici prizadevajo, da bi ob cinku in svinцу razvili še nove dejavnosti in s tem ustvarili možnosti za zaposlitev novih delavcev ter za dvig standarda prebivalcev gornje Meziške doline. Nekoliko trdnejši ekonomski položaj Rudnikov svinca in topilnice Mežica, kjer bodo letos ustvarili 140 milijonov dinarjev realizacije, daje zagotovilo – čeprav težav ne manjka – da bo mogoče načrte za odpiranje novih delovnih mest uspešno uresničiti. Verjetno bo treba prizadevanja usmeriti na širjenje predelave svinca in cinka v lastnih obratih, razmišljati pa bi vsekakor veljalo tudi o uvajanju novih oziroma dopolnilnih dejavnosti.

(ma)

Neutemeljeno negotovanje kupcev

• Trgovci so na tiskovni konferenci spregovorili o vzrokih, zakaj so ob nedeljah in praznikih pozaprlji trgovine

V nedeljo, 11. oktobra, je začel veljati družbeni dogovor ljubljanskih trgovskih podjetij s prehranbenim blagom, da bodo poslej njihove trgovine zaprte ob nedeljah in državnih praznikih. Gre za dogovor, do katerega je prišlo na osnovi temeljitih ekonomskih analiz in spoznanja, da je končno treba izboljšati delovne razmere tudi delavcem v trgovskih podjetjih. Pri tem so imeli podpisniki sporazuma v mislih predvsem uresničitev ustavnega načela o 42-urnem delovnem tednu.

Zaprta vrata samopostrežnih trgovin v nedeljo so povzročila obilo hude krvi. Negotovanja in pikrih besed na račun ljubljanskih trgovcev – pa tudi sindikatov kot podpisnikov dogovora – je bilo več kot preveč.

Zakaj in kako je prišlo do tega, da so poslej ob nedeljah zaprte prodajalne s prehranbenim blagom? Razlogov za ukrep ljubljanskih trgovcev je precej – o tem so pripovedovali na nedavni tiskovni konferenci.

Trgovska podjetja s pre-

hrano zaposlujejo tako rekoč samo ženske, v nekaterih primerih celo več kot 95 %. V primerih, ko so bile trgovine odprte tudi ob nedeljah, niso imeli delavci oziroma delavke niti enega prostega dne v tednu, čeprav bi naj veljal tudi zanje 42-urni delovni teden. Samo trgovsko podjetje Mercator bi moralo na primer na novo zaposliti najmanj 1000 ljudi, če bi želelo za vse svoje delavce uvesti prost dan v tednu in obenem imeti odprte trgovine tudi ob nedeljah. Po trditvah trgovcev tudi do-

hodek, ki so ga ustvarili ob nedeljah in državnih praznikih, nikoli ni pokrival dejanskih stroškov. O tem so se prepričali že pred nami v razvitejših državah, kjer so mnogo pred nami ob nedeljah in praznikih zaprli trgovine.

In tretjič: če je bilo pred desetimi leti skoraj nujno, da so potrošniki lahko kupovali prehranske artikle ob nedeljah, danes ni več pravega razloga za to. Stevilne novosti v prepariranju in pakiranju mleka, mlečnih pro-

izvodov, v pakiranju mesa in drugih prehranbenih artiklov ter izpopolnjena in sorazmerno cenena tehnika ohlajanja omogoča potrošnikom, da se oskrbijo vsaj s tridnevno zalogo živil.

Kar pa zadeva turizem, so trgovci na tiskovni konferenci poudarili, da bodo povsod tam, kjer zares morajo poslovati prodajalne tudi ob nedeljah, v letoviščih in rekreacijskih centrih poskrbeli, da si bodo lahko kupili ljudje živila ob vsakem času.

A. ULAGA

pohištvo in oprema za vaš dom

lesnina

centrala ljubljana titova 51

TOVARNA
POHIŠTVA

TJB

BREŽICE

ČESTITA
OB OBČINSKEM PRAZNIKU VSEM OBČA-
NOM IN JIM ŽELI ŠE NADALJNJE DELOVNE
USPEHE!

SLOVENIJALES

REGION

PROJEKTIVNI BIRO — BREŽICE

OB OBČINSKEM PRAZNIKU
ČESTITAMO VSEM DELOVNIM LJUDEM
IN POSLOVNIM PARTNERJEM!

... v jugoslovanskih sindikatih

INTENZIFIKACIJA
GOSPODARJENJA

BOSNA
IN HERCEGOVINA

V odboru za tekstil, usnje in obutev pri republiškem odboru sindikata delavcev industrije in rudarstva Bosne in Hercegovine so pred nedavnim obravnavali razvojne možnosti teh panog v obdobju od 1971. do 1975. leta. Prevladalo je mnenje, da bi moral biti bodoči razvoj tekstilne industrije usmerjen predvsem v čimvečjo izkoriščenost materialnih in človeških dejavnikov gospodarjenja, ne bila pa bi v tem obdobju smotrna gradnja novih kapacitet. Panoga kot celota naj bi v naslednjem petletnem obdobju dosegla povprečno stopnjo porasta proizvodnje v višini 8 %, nekaj hitreje naj bi naraščal izvoz, kar pa zlasti velja za trikotajo in konfekcijo. Industrija usnja in obutve naj bi v letih 1971 do 1975 dosegla v povprečju 13 % stopnjo porasta proizvodnje, medtem ko naj bi izvoz naraščal po povprečni stopnji od 18 % do 20 %, tako da bi ob koncu tega petletnega obdobja že predstavljala 52 % celotne proizvodnje.

Sindikati so pri tem ocenili, da lahko pospeši razvoj tekstilne industrije, usnjarske in obutvene industrije predvsem izvoz na razvitejša tržišča, za kar pa bi bilo potrebno zagotoviti sistemske pogoje in ukrepe. Ti ukrepi bi morali po mnenju vodstva tega strokovnega sindikata zagotoviti, da bi bile te naše panoge v enakopravnem položaju z drugimi državami izvozniki. Ukrepi naj bi zato zagotovili predvsem drugačen tečaj pri izvozu na vzhodna in drugačen pri izvozu za zahodna tržišča, zmanjšanje carinskih dajatev pri uvozu reprodukcijskih materialov in opreme, ki je potrebna za modernizacijo proizvodnje.

**RAZSTAVLJATI
IN PRODAJATI?**

Jugoslavija bo letos sodelovala na 35 mednarodnih sejmih in za to porabila 37 milijonov dinarjev, ki jih daje družba ter 17 milijonov dinarjev gospodarstva. Ob tem se, tako kot vsa leta nazaj, spet zastavlja vprašanje, ali želimo na teh sejmih prikazati „naše dosežke“ ali „sklepati posle“ ali pa oboje. To pa je obenem tudi vzrok spora med skladom za pospeševanje gospodarske propagande in informativne dejavnosti v tujini, ki naj bi omogočil izvajanje najbolj smotne sejemске politike in gospodarstva. Ko gre za udeležbo na sejmih v tujini, imata namreč še vedno odločilno besedo svet za gospodarske odnose s tujino in zvezna gospodarska zbornica.

Osnovna nasprotja so v neenotnosti težnj in interesov. Prav zaradi tega bi morali bolj poenotiti našo politiko, ko gre za nastopanje našega gospodarstva na svetovnih sejmih. Normalno bi bilo, če bi bilo nastopanje v tujini rezultat skladnega

interesa in medsebojnega dogovora vseh dejavnikov, ki lahko odločajo o nastopih na mednarodnem trgu.

Predvsem pa: propaganda, ki ne pripelje do kupčije, ni propaganda.

V LASTNO SKLEDO

Deset komercialnih tovarnih pristanišč na Jadranu letno pretovori 16 milijonov ton blaga. Trditvi, da imamo pri nas luk preveč, bi bilo moč oporekati, če ne bi vse naše luke težile k povečanju zmogljivosti in želji, da bi postale „velike“. Taki megalomanski apetiti pa so že pripeljali do prodajanja uslug pod ceno, saj v nekaterih pristaniščih tvor pretovarjajo zastoj ali pa zgolj za simbolično plačilo. Žrtve take nelojalne konkurence so same luke oziroma luški delavci, posledice take „luške politike“, pa se kažejo v krizah in pogostih prekinitvah dela v naših lukah.

**SIROMAŠTVO NA
BOGATIH TLEH**

V primerjavi z drugimi predeli Jugoslavije je danes Kosovo bolj zaostalo, kot pa je bilo pred vojno ● Kako aktivirati velika naravna bogastva

Radi bi vam pojasnili razmere na Kosovem, naše želje in prizadevanja; s tem se bomo medsebojno bolje seznanili, kar lahko samo prispeva k boljšemu medsebojnemu razumevanju.

Tako je te dni v razgovoru s političnim aktivom RS ZSS opredelil cilje obiska delegacije sindikatov Kosova v Sloveniji predsednik pokrajinskega sveta ZS Kosova Bogoljub Nedeljković. Številni podatki, ki jih je nato navedel o včerajšnjem, današnjem in jutrišnjem dnevu Kosova, so udeležencem razgovora omogočili res dober vpogled v to, na kakšni stopnji razvoja je Kosovo in kako tamkajšnje prebivalstvo ocenjuje to, kar ima, in kaj meni, da bi v naslednjih petih letih morali doseči.

Kosovo šteje danes kake 1,2 milijona prebivalcev, od katerih je 70 % Albancev. Štiri desetine prebivalstva sestavlja mladina mlajša od dvajset let, kar pričra o izjemni nataliteti v tej pokrajini, ki dosega svetovni vrh — 28/000. Šest desetin prebivalstva se ukvarja s kmetijstvom, v katerem prevladujejo posestva do 2 hektarjev; zaradi slabih možnosti zaposlovanja v industriji se ta posestva še drobijo. V socialističnem sektorju gospodarstva je zaposlenih le kakih 100.000 delavcev, ali približno 8 % prebivalstva (jugoslovansko poprečje zaposlenosti znaša 19 %, v Sloveniji pa 32 %); poprečni narodni dohodek na prebivalca pa znaša 200 dolarjev...

Tudi danes je kljub hitremu razvoju šolstva še vedno štiri desetine prebivalstva Kosova nepismenega. Toda leta 1944 je bilo nepismenih osem desetin prebivalstva — in od takrat se je industrijska proizvodnja v tej pokrajini povečala za 7,5-krat, narodni dohodek za 4-krat, število zaposlenih (izven kmetijstva) pa prav tako za 4-krat.

Takšen napredek je na videz velik — vendar je „velik“ samo zato, ker se je začel tako rekoč z nič. V resnici je bil gospodarski razvoj Kosova v zadnjih 25 letih znatno počasnejši kot razvoj drugih delov naše države — in tako smo prišli do tega, da je pred vojno narodni dohodek na Kosovem dosegel 52 % jugoslovanskega poprečja, danes pa le še 34 %.

Takšna nerazvitost Kosova povzroča seveda zelo resne socialne probleme, s tem pa tudi latentno politično napetost. Odtod je razumljivo, da si je prebivalstvo Kosova v naslednjem petletnem razvojnem obdobju zastavilo kot glavni cilj zmanjšanje razlik v svoji razvitosti v primerjavi z jugoslovanskim poprečjem — in to od sedanjih 34 % na 42 % poprečnega narodnega dohodka v Jugoslaviji: leta 1975 naj bi narodni dohodek na prebivalca na Kosovem znašal 420 dolarjev, zaposlenost pa naj bi se povečala od sedanjih 8 % na 11 do 12 %.

Kosovo ima velika naravna bogastva, ki pa še niso aktivirana. Kapital, ki je za to potreben, lahko le v 20 % zagotovijo sami, preostali del pa pričakujejo od sklada za nerazvite kakih 50 % in od inozemskih posojil. Prav tu pa nastajajo dileme, ki ne izvirajo morda iz dvoma v nujno hitrejšega razvoja Kosova, temveč iz dejstva, da še niso dosegli sporazuma o najučinkovitejšem načinu pomoči tej pokrajini. Predsednik RS ZSS Tone Kropušek je te dileme nakazal nekako takole:

„Vsaka politična obljuba pomoči Kosovu ni realna, če ne stojijo za njo realni ekonomski interesi. Glede te pomoči moramo najti skupni imenovalec, skupni ekonomski interes, ki pa ga ne bomo dosegli s političnimi parolami, temveč samo s temeljitimi ekonomskimi analizami in z ukrepi, ki bodo spodbudili naložbe na Kosovem.“

M. P.

**Koliko Jugoslovancev
dela v tujini?**

Komu verjeti: domačim ali tujim statistikam ● Za skoraj pol milijona naših ljudi v tujini nimamo nobenih podatkov

Republiški sekretarji za delo, ki se bodo te dni sestali v Skopju, se bodo med drugim morali pomeniti o tem, kateri evidenci o številu naših delavcev v tujini kaže verjeti: ali inozemski, ki trdi, da je ob koncu letošnjega septembra delalo v tujini

824.000 Jugoslovancev, ali pa domači, to je uradni evidenci, ki v tem primeru navaja številko 316.189.

Tolikšne razlike v evidenci nastajajo zaradi tega, ker se mnogi naši delavci zaposlujejo v inozemstvu mimo zavodov za zaposlovanje in jih zato le-ti nimajo v evidenci. V letih 1964–70 je prek zavodov za zaposlovanje odšlo v inozemstvo nekaj več kot 370.000 delavcev, mimo zavodov pa blizu 290.000. V istem obdobju se je vrnilo v Jugoslavijo kakih 79.000 delavcev — in po teh podatkih naj bi bilo torej v tujini, v različnih evropskih državah, približno 630.000 naših delavcev.

Kot že rečeno, po evidenci nekaterih evropskih držav je teh naših delavcev precej več — za približno 200.000. V ZR Nemčiji navajajo številko, ki dosega 425.000 — in vedo celo, da je med njimi 14 % nekvalificiranih, 27 % priučeni, 55 % kvalificiranih in 4 % delavcev s srednjo in visoko izobrazbo.

Gotovo se ne motijo tisti, ki s tem v zvezi trdijo, da je brez zanesljivih podatkov nemogoče voditi kakršnokoli politiko zaposlovanja v inozemstvu — pri nas pa za skoraj pol milijona naših ljudi v tujini nimamo nobenih podatkov. Zanesljivo vemo samo to, da so to večina mladi ljudje, ki so v najbolj plodovitih delovnih letih.

(Po „Borbi“)

ŠTIRI NALOGE

Po mnenju predsednika gospodarske zbornice Hrvaške čakajo v naslednjem srednjeročnem obdobju to republiko vsaj štiri gospodarske naloge: celovita rešitev in modernizacija prometa, tako da se bodo lahko polno uveljavile komparativne prednosti jadranskih luk. To pa pomeni tudi popolno moderni-

zacijo železniškega prometa in gradnjo novih cest od Reke do Splita. Hrvaško čaka tudi gradnja železarne na Jadranu in uresničevanje programa razvoja petrokemije, ki temelji na letni proizvodnji 300.000 ton etilena na Reki. Četrta naloga pa je izgradnja hrvaške avtomobilske industrije.

TE DNI
SO REKLI

Iz razprav v predsedstvu ZKJ o osnutku sklepov o aktualnem političnem položaju v državi in o nalogah ZKJ:

STANE KAVČIČ: Za smer, katero se giblje naše gospodarstvo, je značilna vse večja inflacija, vse večji zunanjetrgovinski primanjkljaj in zastoj v naraščajoči proizvodnji. Enega od temeljnih dejavnikov bi lahko prenesli, vsaj trije hkrati pa nas silijo k makro-ekonomski nestabilnosti, kateri bi se zanesljivo znašli čez leto ali dve, če se ne bi lotili ukrepov. V delovnih organizacijah in v komunah sploh so ljudje prepričani, da gre vse dobro, razen da te hudičeve cene preveč naraščajo in da bi bilo vse dobro, če bi država v tem primeru intervenirala in to ne kako preprečila.

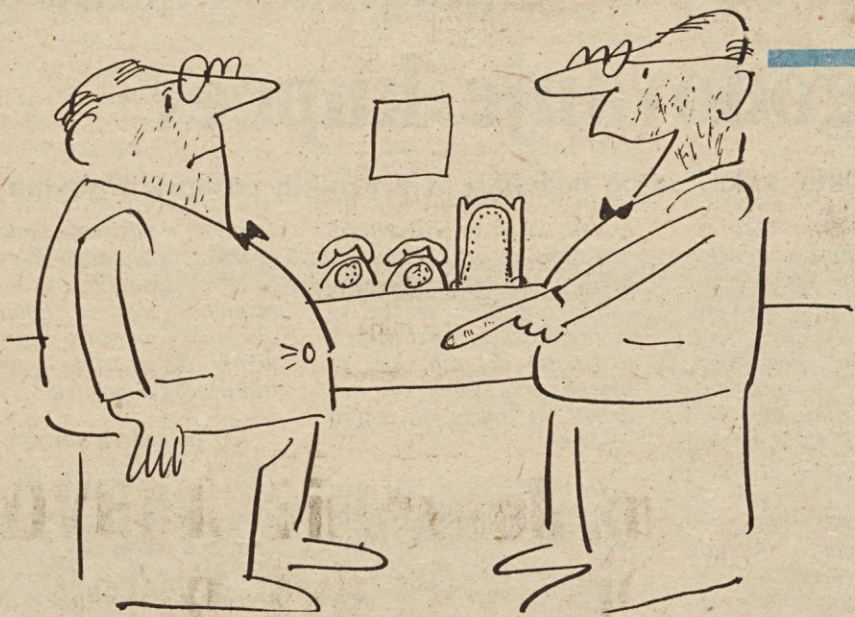
Obstaja mnenje, da lahko storimo vse: da je treba povisati zasluzke strokovnim kadrom, da ne bi odhajali v tujino, da je iz solidarnosti treba zvišati zasluzke tudi nekvalificiranim, da je še naprej treba razvijati šolstvo kot osnovo, da je treba pomagati nerazvitim, razširiti materialno podlago v delovnih organizacijah itd. Očitno pa je, da že trošimo, česar sploh še nismo proizvedli — in če govorimo o stabilizacijskem programu, potem to pomeni, da moramo najti možnost in poti, da se ta anticipirana potrošnja spravi v realne okvire. Dogovoriti se moramo o strategiji plačanja dolgov, o delitvi vseh teh bremen na širokem področju.

EDVARD KARDELJ: Strinjamo se s pripombami tovariša Kavčiča o našem gospodarskem položaju. Moramo se odločiti, da povemo tudi neljubne zadeve in da za določen čas uveljavimo tudi neljubne ukrepe, da bi lahko dosegli večjo stabilnost.

Iz predlaganih sklepov lahko dobiš vtis, da je glavni vzrok za različne škodljive pojave pri nas v tem, ker nismo rešili problemov inflacije, organizacije in funkcij federacije itd. To vsekakor lahko navedemo kot nekatere vzroke. Toda — ali gre samo za to? Ali v naši družbi niso navzoče tudi družbene sile in težnje, ki delujejo v nasprotni smeri, oziroma ki skušajo na različnih področjih zaustaviti razvoj naše družbe? Ali ni tudi partikularističnih težnj na področju parcialnih interesov, ki otežkočajo racionalne odločitve? Ali lahko identificiramo te težnje, ali pa bomo samo abstraktno govorili o tem, da obstajajo sovražniki socializma in podobno? Splošna smer razvoja naše družbe, ki jo brani ZK, ima široko podporo množic, ko pa gre za konkretne materialne druge pogoje za realizacijo smeri, pa nismo zmeraj dovolj enotni. S tem omogočamo, da se na raznih frontah boja pojavljajo tudi druge sile — od odkritih antisocialističnih do sil, ki skrivaj pod plaščem različnih nacionalizmov.

TONE KROPUŠEK, predsednik RS ZSS v razpravi o zasebnem delu v predsedstvu Sveta ZSJ:

Federacija naj določi samo splošna načela, nikakor pa ne števila delavcev, ki so lahko zaposleni pri zasebnikih. Za nas je bistven odnos do dohodka, ki pa število delavcev; delavci, ki dela na modernem stroju, lahko zasluži milijon, tisti pa, ki vrti lopato, ostaja siromak. Čudna je tudi bojazen pred izkoriščanjem teh delavcev. Strinjamo se, da je pri zasebniku lahko zaposlenih pet delavcev, protestiramo pa da bi se jim pridružil še šesti in tega želimo „zaščtititi“. Postavljam vprašanje: Ali je bolj „socialistično“ imeti brezposelne siromaštvu, ali pa zaposlene delavce pri zasebnikih; ali je bolj „socialistično“, če delavci odhajajo v inozemstvo, v kapitalistične države, ali pa, če jih zaposlimo tukaj. Skrbni nas tako imenovano bogatenje — čeprav bogatenje na podlagi dela — malo pa nas skrbi siromaštvo, ki ga povzroča — nezaposlenost.

„Če je bodočnost na mladih, ne vem, zakaj nekateri mislijo, da se lahko vtikajo sedanost...“

● V JAVORJU SI BODO KMALU REZALI DEBELEJŠI KOS KRUHA

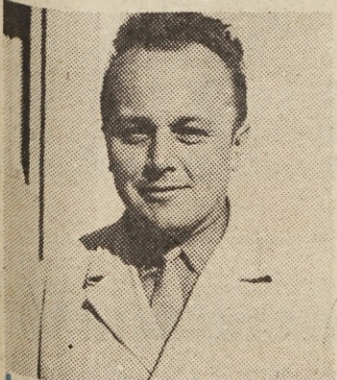
Neizrečena zadnja beseda

● Investicija 35 milijonov dinarjev ni samo za Javor, marveč za vso slovensko lesno industrijo največja enkratna naložba ● Zato v pivškem Javorju pričakujejo, da se jim bo kmalu obrestovala ● Kakšni so načrti tega slovenskega kolektiva v naslednjih treh letih ●

O „Javorju“ iz Pivke res ni dosti slišati.

Potihem, že kar ljubosumno, da ne bi drugi zvedeli, kaj se z njim godi, raste ob „Brestu“ in „Meblu“ v enega največjih proizvajalcev lesnih izdelkov.

Zelo prilagodljivi proizvodni program, ki ga imajo načrtanega že za nekaj let vnaprej, „Javorja“ nikoli ni pripeljal v dilemo: kako naprej? „Javorju“ tudi preveč dobro ni nikdar šlo. Je že kaj prišlo vmes — mislim na

Inž. JANKO KRUH, predsednik delavskega sveta:

„Napredka v dvajsetih letih nismo dosegli samo v proizvodnji. Veliko smo storili tudi za družbeni standard zaposlenih. V prvih letih samoupravljanja si namreč niti predstavljali nismo, da bomo tako hitro izboljšali tudi delovne in življenjske pogoje zaposlenih. S tem mislim na boljše delovne pogoje na slehernem delovnem mestu, na prehrano, letovanje, štipendiranje in izobraževanje, na zdravstveno varstvo, prevoze na delo itd. Vse to je pripomoglo, da delavci ne odhajajo več na delo v druge delovne organizacije, kot je bilo to na začetku. O tem, kakšni so bili delovni pogoji v začetkih našega podjetja, bi danes največ vedelo povedati naših 300 upokojencev, kolikor jih imamo. Njihovo težko delo takoj po vojni je vredno velikega spoštovanja, saj gre prav njim največja zasluga za to, kar danes imamo.“

najrazličnejše zakonske predpise — da se podjetje doslej ni moglo še bolj razviti. Temu pa v nobenemu primeru ne bi mogli reči životarjenje, marveč prej zdravo in pametno gospodarjenje. Zasluge za to lahko pripisemo celotnemu kolektivu, slehernemu delavcu v neposredni proizvodnji kot tudi prizadevnim organizatorjem proizvodnje.

Nekaj let nazaj so v tem kolektivu vlagali v glavnem v stroje in le deloma v nove tovarniške zidove. Naložbe v stroje še zdaleč niso bile modna muha, marveč jih je na to sililo tržišče, neizprosna konkurenca na tem tržišču.

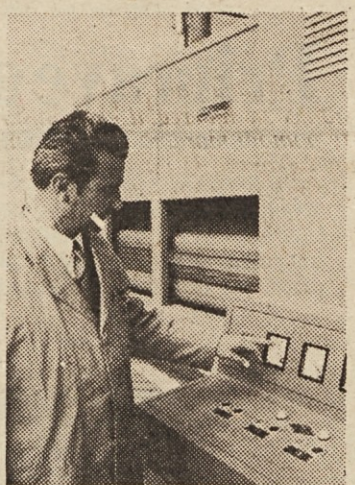
Pred dvema letoma se je kolektiv odločil za največjo potezo: zgraditi novi tovarni za proizvodnjo furnirja in panel plošč.

Minulo soboto je kolektiv to potezo že potegnil: v Prestranku pri Postojni je v novi tovarni stekla proizvodnja furnirja, čez mesec dni pa bo prav tako v novi tovarni stekla še proizvodnja panel plošč.

KOT NOČ PA DAN

Z direktorjem „Javorja“, diplomiranim inženirjem MILANOM LUTMANOM, sva se najprej ustavila v novi tovarni furnirja v Prestranku. Pridružil se nama je še obratovodja JOŽE RUTAR, ki je že osemnajst let v tem obratu „Javorja“.

„Štiri rekonstrukcije našega obrata sem že preživel. Kar naprej smo v malti, kar naprej nekaj urejamo,“ mi je dejal. „Toda ta zadnja rekonstrukcija je bila res največja in z njo smo si še bolj učvrstili položaj največjega proizvajalca furnirja v državi...“

Obratovodja v Prestranku Jože Rutar

Ustavili smo se v veliki, novi, prostorni in svetli proizvodni hali, najprej ob velikem stroju, ki je strgal deblo — pripeljano tam nekje iz Afrike — da ga trije ne bi mogli objeti. „S tem strojem — le še dva taka sta v

TRIJE V EVROPI

Glavno strojno opremo za novo „Javorjevo“ tovarno furnirja v Prestranku je dobavila italijanska firma Angelo Cremona iz Monze, proizvodno linijo za panelke pa firma RAUTE iz Finske. Kot zanimivost naj omenimo, da ima nova tovarna furnirja v Prestranku zdaj enega izmed treh največjih rezilnih strojev za furnir v Evropi. Eden takih strojev je še v Benetkah, drugi pa v Muenchnu v Zvezni republiki Nemčiji.

Evropi,“ je razlagal obratovodja, „bomo proizvodnjo furnirja že prihodnje leto povečali za dva in polkrat, ali od sedanjih 4 milijonov kvadratnih metrov na 10 milijonov kvadratnih metrov. In še eno prednost moram omeniti: prej smo lahko rezali le 3,60 metra dolg furnir, zdaj pa lahko režemo že 5,20 metra dolg furnir.“

INVESTICIJE

V obdobju dvajsetih let so v „Javorju“ investirali v zgradbe 17 milijonov dinarjev, v stroje pa več kot 40 milijonov dinarjev. Samo zadnji dve investiciji sta vredni 35 milijonov dinarjev, od tega v obrat na Prestranku 15 milijonov in obrat v Pivki 20 milijonov dinarjev.

Nato je obratovodja opozoril še na sistem škarij, s katerimi sušilnici pripravijo za trg. Tudi škarje so popolnoma avtomatizirane in vse je na tekočih trakovih. Pri upravljanju teh zapletenih strojev je treba uporabljati znanje in ne več fizične moči. Petnajst milijonov dinarjev jih je stalo vse to. Zraven pa niso pozabili na delavce. V tem obratu še niso imeli tako lepih umivalnic, kopalnic, garderob in sanitarij. Nov obrat družbene prehrane, sodobna kuhinja, urejena skladišča dajejo celovito podobo nove tovarne furnirja v Prestranku.

S SKUPNIMI MOČMI URESNIČUJEJO NAČRTE

Nič slabše ne bo v Pivki, kjer bo prihodnji mesec stekla proiz-

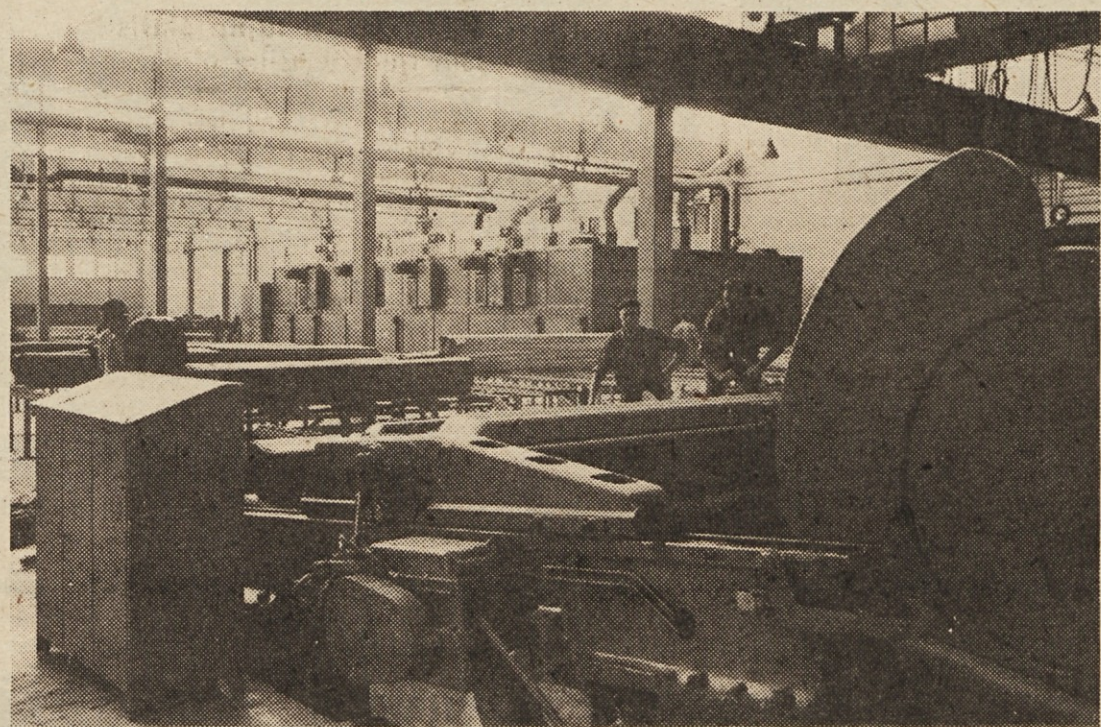
vodnja panel plošč v novi tovarni, kamor so v nove stroje in izgradnjo sodobnih skladišč vložili kar 20 milijonov dinarjev.

„Letos bomo izdelali 9000 kvadratnih metrov panel plošč, prihodnje leto pa se bo ta proizvodnja povzpela že na 20.000 kvadratnih metrov,“ je pojasnil direktor. „Če pa upoštevamo povečano proizvodnjo v obeh ravnih tovarnah, potem bo naša realizacija prihodnje leto za najmanj 30 odstotkov večja...“

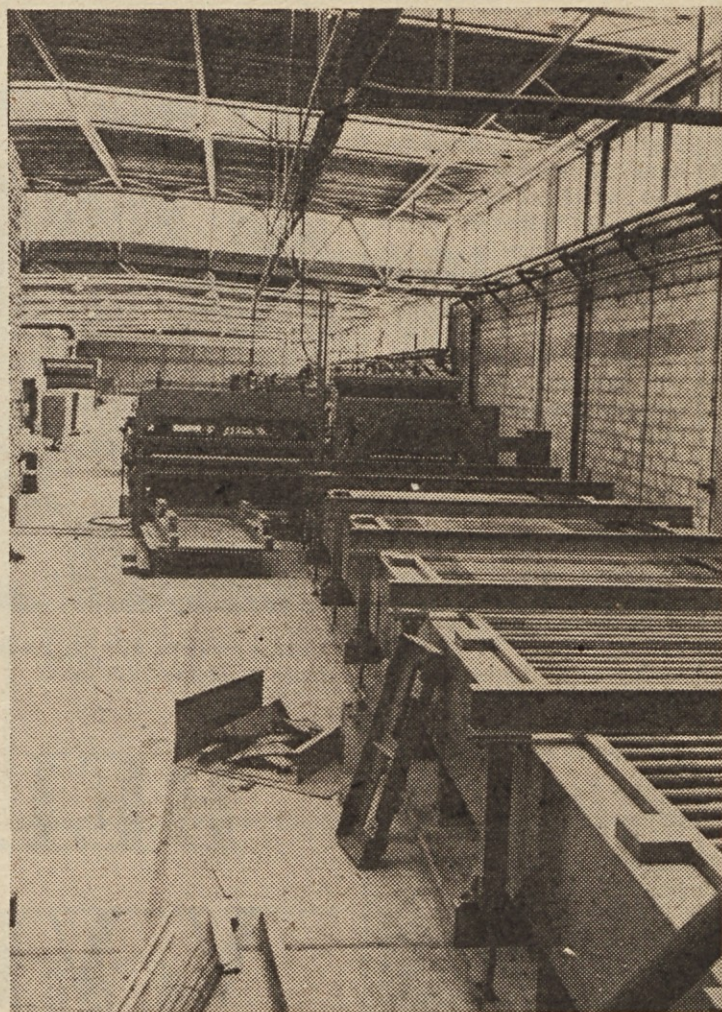
Naš kolektiv živi in dela na območju od Belskega do Bača. Skoraj ni naselja v občini, kjer ne bi našli „Javorca“. Zato je razumljivo, da obstajajo lokalni interesi in želje. Toda ob dejstvu, da je vsak član našega celotnega kolektiva, ne glede na to, kje živi in dela, se lahko odločamo za naložbe, enkrat na Baču, drugič na Belskem, Prestranku, ali kje drugje. Zato bomo tudi v prihodnje le s skupnimi močmi lahko uresničili vse kratkoročne in dolgo-

Direktor dipl. inž. Milan Lutman

Stroj, ki ga prikazuje posnetek, je eden izmed treh strojev v Evropi za proizvodnjo furnirja

Cez mesec dni bo stekla tudi proizvodnja panel plošč v novi tovarni

ročne načrte, ki niso ravno majhni.“

NAČRTI NISO SKRIVNOST

„Naši načrti za prihodnja tri leta niso nikakršna skrivnost,“ je nadaljeval direktor. „Vemo, da moramo nujno rekonstruirati tovarno vezanih plošč v Pivki, saj je današnja minimalna rentabilna proizvodnja že jutri lahko povsem nerentabilna. Tudi o bodočnosti naših žag je bilo že veliko razprav. Danes nam je jasno, da je dolgoročno rešitev le inačica, za katero so dali pobudo naši postojnski gozdarji. Gre za to, da bi na ustrezni lokaciji, neposredno ob železnici, postavili obrat, ki bo sposoben sprejemati neobeljen les iglavcev, ga strojno obeliniti, razžagati oziroma kar ni za žago, predati naprej. Tak obrat je lahko rentabilen le ob zadostni količini surovine. Podatki kažejo, da je na postojnsko-pivškem območju na voljo 60.000 kubičnih metrov hlodovine iglavcev, kar nedvomno pogojuje sodoben žagarski obrat. Strokovnjaki, ki proučujejo to

problematiko, menijo, da bi bila ustreznost lokacija v Prestranku, v podaljšku križišča med cesto in železnico.“

Povemo naj, da bodo zgradili nove poslovne prostore in trgovino tudi v Ljubljani, kjer že zdaj prodajajo letno za 45 milijonov dinarjev izdelkov. Čez dve leti računajo, da se bo vrednost omenjene prodaje že podvojila. V „Javorju“ se namreč vedno bolj oprijemljejo nepo-

VELIK SKOK

Ob ustanovitvi podjetja „Javor“ je znašala vrednost osnovnih sredstev 440.000 dinarjev, danes pa znaša več kot 60 milijonov dinarjev. Realizacija je bila takrat 1.250.000 dinarjev, letos pa se bo ta povzpela že na 130 milijonov dinarjev. Pred dvajsetimi leti je bilo v podjetju zaposlenih 641 delavcev, danes pa se je število zaposlenih povzpelo že na 1.366 delavcev. Poprečni osebni dohodki zaposlenih so 1.110 dinarjev.

sredne prodaje blaga potrošniku, kajti ta oblika se je v dolgoletni praksi izkazala kot zelo uspešna. Če bodo vse to speljali v kratkem času, potem predvidevajo, da se bo njihova realizacija čez dobre tri leta podvojila in bo znašala blizu 250 milijonov dinarjev, od tega naj bi dosegel izvoz vrednost blizu 5 milijonov dolarjev.

TEKST IN FOTO: M. ŽIVKOVIČ

120 STANOVANJ

Kolektiv pivškega „Javorja“ tudi nenehno skrbi za stanovanjsko izgradnjo. Letos so zgradili nov stanovanjski blok, v katerem je 14 stanovanj. Skupaj so doslej zgradili že 120 stanovanj za člane kolektiva, mnogim pa so posodili večje ali manjše zneske za gradnjo družinskih hišic.

Pri DRŽAVNI ZALOŽBI SLOVENIJE in v vseh knjigarnah knjiga letošnjega Nobelovega nagrajenca:

Aleksander Solženicin:
EN DAN IVANA DENISOVIČA

V knjigi sta poleg osrednje zgodbe še dve noveli
Cena samo 6 din

BOLEZEN IN ŠE ...

Podatki kažejo, da prejemajo zaposleni, ki zaradi bolezni ne morejo priti na delo, na račun nadomestila za osebni dohodek vedno manj. Nadomestilo je vse bolj podobno simbolični socialni pomoči, kar še posebno velja za ljudi z nizkimi osebnimi dohodki. V številnih delovnih organizacijah dobivajo bolniki manj kot 50% od OD. To nadomestilo je pogosto manjše od vsakega minimalnega osebnega dohodka v državi. Vzrok takega stanja je nedvomno v tem, ker so predpisi s tega področja prepuščeni splošnim aktom delovnih organizacij. Te pa tudi mednarodne konvencije o obveznem 50% nadomestilu OD za čas bolezni ne spoštujejo, čeprav bi jo morale. Posledica vsega tega je, da se dobri delavci ne zdravijo, kot bi bilo potrebno, in prihajajo na delo ne glede na bolezen.

Ob tem pa pogosto ugotavljamo, da slabi delavci zelo uspešno izkoriščajo zakonodajo na tem področju.

Kaj storiti? Slabim delavcem stopiti disciplinsko na prste, dobrim pa odmeriti takšno boleznino, da bodo bolezen lahko preležali v postelji, ne pa jo preboleli pri stroju!

VČLANJENIH
LE POLOVICA

Ker je v Šaleški dolini precej delovnih in telesnih invalidov, posebej pa še spričo dejstva, da iz leta v leto narašča njihovo število, so se lani v Velenju odločili, da bodo ustanovili občinsko društvo telesnih invalidov. Namen te ustanovitve je bil, da bi se bolj organizirano in usklajeno lotevali razreševanja številnih problemov, s katerimi se srečujejo tako invalidi, kot delovne organizacije, ki jih zaposlujejo. Kljub dobremu namenu pa sedaj ugotavljajo, da se je v društvo včlanilo le polovico invalidov.

Učenci osnovne šole na Bledu so se resno lotili akcije prodajanja belih paličic. Prepričani so, da jih bodo prodali več kot tisoč.

BELA PALICA
V VEČNI TEMI

Ob vходу v Center za rehabilitacijo in varstvo slepih v Škofji Loki je stala skupina mladih fantov. Obiskujejo poklicno šolo in pravkar so imeli odmor. Takšni so kot njihovi vrstniki, veseli in žalostni, loči jih le tema. In da bi premagali to temo ter se vključili v normalno življenje, v družbo, je treba veliko volje in moči.

Center za rehabilitacijo in varstvo slepih je v starem delu Škofje Loke, v gradu, starem preko 700 let. Med debelimi zidovi, mračnimi hodniki, v stabah, ki so res samo še za silo, živijo in delajo slepi. Njihov dan je enak noči, pa vendar bi želeli, da bi občutili toploto sonca, da bi skozi okna prišlo več zraka, če že svetlobe ne morejo zaznati.

V starem gradu je tudi poklicna šola, ki jo obiskuje 53 mladih ljudi. Med njimi je 10

popolnoma slepih, ostali pa so toliko slabovidni, da si ne morejo izbrati poklica, ki ga zdrav človek lahko opravlja. Poklicna šola traja dve leti, v njej pa si učenci pridobijo kvalifikacijo v telefonsko-administrativni stroki ter v kovinski in elektromontažni stroki. S poklicem postanejo samostojni, več ali manj neodvisni od družbe. In to je tako zanje kot za družbo najbolj pomembno. Toda šolski prostori so slabi, pretesni, nimajo telovadnice in ne kabineto. Potrebovali bi sodobno šolo, potrebovali bi jo še bolj kot zdravi, kajti prikrajšani so za vid in premagovati temo ni lahko. Denarja za novo poklicno šolo pa ni. Predvidoma bi stala 3 milijone novih dinarjev, to pa je prav gotovo vsota, ki je ne bo lahko dobiti.

Od 26. oktobra do 2. novembra letos bodo mladi člani Rde-

čega križa Slovenije prodajali belo paličico – simbol slepih. Republiški odbor Rdečega križa Slovenije se je namreč odločil, da bo preko mladih članov pomagal zbrati del sredstev za dograditev centra v Škofji Loki. Pionirji naj bi prodali 100.000 paličic in sklad, v katerega se natekajo sredstva za dograditev centra, se bo povečal za 100.000 novih dinarjev.

Morda se bodo tej humani akciji odzvali tudi delovni kolektivi? Vsak dinar je dobrodošel! Če se bodo zaposleni odločili za to, da s kakršnimkoli, še tako majhnim prispevkom pomagajo pri graditvi Centra – jih prosimo, če pomoč pošljejo na žiro račun sklada: 5151-740-204 – Center za rehabilitacijo in varstvo slepih, Škofja Loka.

S. Š.

Center za rehabilitacijo in varstvo slepih je v škofjeloškem gradu starem nad 700 let.

Priprave gredo hkraju

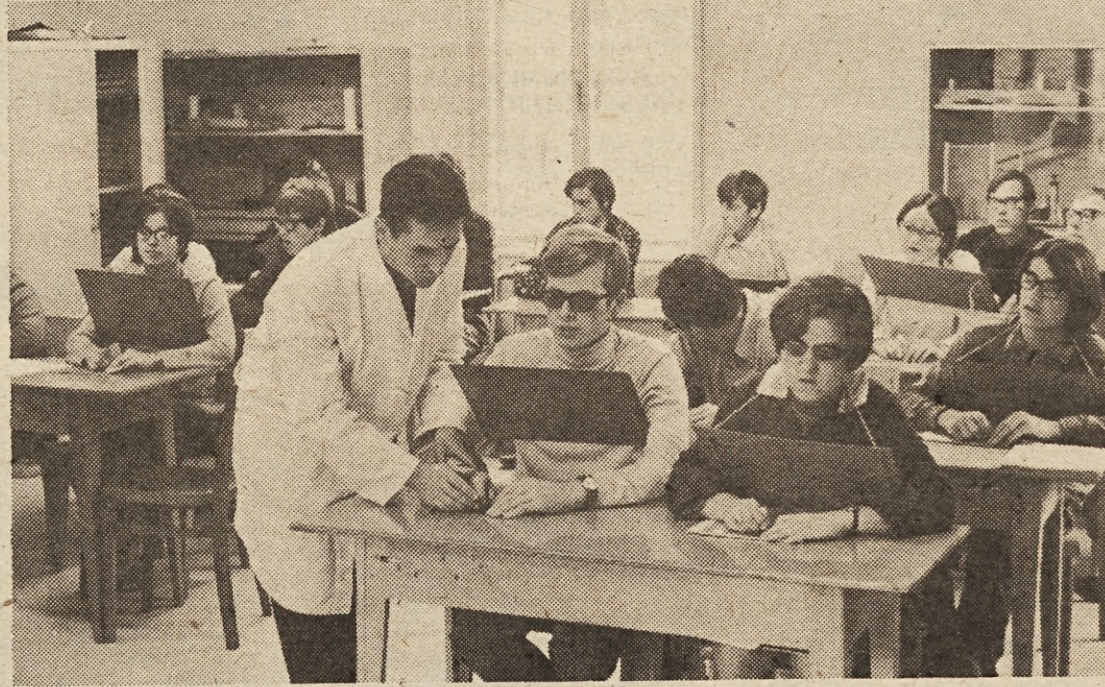
Že poleti so v Slovenskih Koroških na pobudo Občinskega sindikalnega sveta ustanovili iniciativni odbor, ki naj bi pripravil vse potrebno, da bi zaži-

velo samostojno društvo telesnih in delovnih invalidov. Čeprav rok za zbiranje prijav niso posebej določili, so kljub temu sklenili, da bodo v drugi polovici septembra ugotovili, koliko invalidov se je prijavilo. Prijav ni bilo veliko, čeprav so pisarne samostojne invalidske organizacije nad 500 delovnih invalidov, katerih imena imajo v evidenci socialnega zavarovanja. Ker prijave le počasi prihajajo, so pred kratkim sklenili, da bodo svoj občni zbor sklicali do konca oktobra. Povedati pa moramo še to, da so doslej največ prijav zbrali na Stranicah, kar je prav gotovo tudi zasuga poverjenika Stefana Fijavža.

Iniciativnemu odboru pomaga pri delu in mu daje tudi na voljo finančna sredstva občinski sindikalni svet. Ko pa društvo telesnih in delovnih invalidov ustanovljeno, računajo, da bi znašala letna članarina člana 6 dinarjev. Vsekakor bi samostojno društvo lažje uspelo prebroditi težave, s katerimi se srečujejo telesni in delovni invalidi, zlasti pri prekvalifikacijah in zaposlovanju.

V domu slepe mladine v Ljubljani ne skrbijo samo za oči mladih pacientov. Redno jih pregleduje tudi psiholog.

Slepi in slabovidni se v domu v Škofji Loki najprej naučijo Braillove pisave. To je pisava, kjer so črke kombinacije luknjic.

TRGOVSKO PODJETJE

LJUDSKA POTROŠNJA BREŽICE

Trgovsko podjetje LJUDSKA POTROŠNJA s svojimi poslovalnicami v Brežicah, Krškem, Cerkljah, Dobovi, Krški vasi, Lenartu in Kapeli ter gostinstvo s svojimi obrati in novim TURIST HOTELOM v Brežicah

ČESTITAJO
VSEM DELOVNIM LJUDEM
OB OBČINSKEM PRAZNIKU!

Podjetje za popravilo voz

Dobova

VSEM DELOVNIM LJUDEM
ČESTITAMO
OB OBČINSKEM PRAZNIKU!

Moj nečak Peter hodi v četrti razred gimnazije in njegov profesor, ki mu posreduje znanje s področja družbenih ved, je zelo zahteven vzgojitelj.

Koj ko so letošnjo jesen odprli šolska vrata, je zahteval, naj dijaki napišejo svoje mnenje o razmerah v našem gospodarstvu.

Da ne bi vsi pisali o vsem, je slehernemu zadal posebno nalogo. Maji je na primer naročil, naj napiše, kaj sodi o

razvojem drugih vej gospodarstva. Iz resolucije sva napisala nekaj vzpodbudnih stavkov, dodala še nekaj zgodovine, omenila nekaj lepih perspektiv, in Peter je nalogo oddal.

Profesor pa mu jo je naslednji dan vrnil. Nad naslov „Kmetijstvo, tržišče in cene“ je napisal: „Premalo konkretno in preveč vodeno; piši o dejstvih in o resnici.“

Takrat sva začela zbirati resnico.

In hkrati še:

„Sindikati nasprotujejo verižni reakciji podraževanja in zavajajo stabilizacijo.“

Vse to sva s Petrom zapisala v njegovo domačo nalogo in bila sva trdno prepričana, da jo bo profesor, ki je terjal resnico, dobro sprejel.

Pa je ni.

Nad naslov „Kmetijstvo, tržišče in cene“, je zapisal:

TO JE SRAČJE GNEZDO

izvozu naših industrijskih proizvodov. Drejc je moral v svoji nalogi povedati, koliko pozna razmere na področju uvoza industrijskih izdelkov. Tea je pisala o graditvi stanovanj.

In tako dalje.

Obdelali so vse teme, ki zadevajo naše gospodarjenje.

Moj nečak Peter pa je bil zadolžen, da napiše svoje mnenje o razmerah v kmetijstvu, oziroma, da pod naslovom „Kmetijstvo, tržišče in cene“ pove, kolikanj je družbeno razgledan na tem področju.

Prišel je k meni in me prosil, naj mu pomagam.

Tiste dni je naš partijski komite sprejemal resolucijo o razvoju kmetijstva, ki nama je pomagala, da sva, vsaj kot se je meni takrat zdelo, kar dobro odgovorila na zahtevo profesorja. Popisala sva, kaj vse smo že storili in kaj še bomo, da naše kmetijstvo, družbeno in zasebno, ne bi zaostajalo za

Peter je prebrl dnevnike, jaz pa tednike in čez nekaj dni sva samo iz naslovov časopisnih poročil nabrala naslednja dejstva:

„Zakaj Lukarji jedo egipčansko čebulo?“ „Živinorejci trdijo, da imajo njihove krave dovolj mleka in da ga ni treba uvažati iz Madžarske.“ „Gorenjski kmetje ponujajo krompir že po 75 par, lani pa so po 90 par prodali ves pridelek.“ „Zakaj zapostavljamo naš fižol?“

In hkrati:

„Podražitev pšenice, moke in kruha bo vzpodbudila kmetijske proizvajalce, da bodo pridelali več žitaric.“ „Z višjimi odkupnimi cenami za mleko bomo omogočili rejo večjega števila molznic.“ „Ponovna zahteva, da je podražitev masla neizogibna.“ „Cene mesa in mesnih izdelkov v zapostavljenem položaju!“ „Tudi proizvajalci sladkorja so se zbudili.“

„Sračje gnezdo! Kje pa so vzroki takih razmer? Kaj je družba storila, da bi se učinkovito uprla tej anarhiji? Popišite nekaj konkretnih dobrih pobud.“

Prebral sem te vrstice in vzel sem list papirja in profesorju napisal:

„Moj nečak Peter je v svojih dveh domačih nalogah popisal resnico. Povedal je, kaj govorijo naši forumi, in razložil, kakšna so dejstva. O vzrokih takšnih razmer in o tem, kaj bo treba storiti, da bi stabilizirali trg s kmetijskimi pridelki, pa povprašajte našo vlado.“

Ne vem, če je to storil, vem le, da mi ni odgovoril.

Včeraj pa sem bral izjavo predstavnika Zveznega izvršnega sveta, ki je zagotavljal, da olja ne bodo podražili. Torej ga bodo!

JANEZ VOLJC

PO SLEDOVIH JUGOSLOVANSKIH DELAVCEV V ZAMEJSTVU

TUDI MED BOLEZNIJO STOODSTOTNI OSEBNI DOHODKI

Ingrad je izredno dobro poskrbel za svoje delavce v ZRN

Celjsko gradbeno industrijsko podjetje Ingrad ima na delovnih mestih v Zvezni republiki Nemčiji 360 svojih delavcev. Po mnenju naših in tudi nemških strokovnjakov so Ingradova gradbišča v Muenchnu, Esnu, Hannoveru in Hamburgu organizirana izredno dobro.

To z drugimi besedami med drugim tudi pomeni, da imajo naši ljudje v Nemčiji, kjer delajo pod vodstvom Ingradovih inženirjev, tehnikov, delovodij in brigadirjev, urejene delovne razmere. Čeprav daleč od doma, so delavci na tujem zadovoljni, zato tudi nima Ingrad nikakršnih problemov s fluktuacijo teh ljudi, ki povzročajo doma še vedno izredno hude preglavice.

Veliko naših delovnih organizacij ima svoje ljudi na delu v zamejstvu. Malokateri kolektiv pa tako skrbno bedi nad svojimi delavci v tujini kot celjski Ingrad.

„Res je, letos smo napravili velik korak naprej glede delovnih pravic naših ljudi; ki so zaposleni v Zvezni republiki Nemčiji...“, pripoveduje Franc Vitanc, vodja splošnega sektorja pri Ingradu. „Mislim, da bi bil našega „pravilnika o zaposlovanju in nagrajevanju delavcev v ZRN“ vesel vsak naš človek v zamejstvu in, da so pravice naših ljudi na tujem, ki izhajajo iz dela, večje od onih, ki jih nudijo v zamejstvu svojim delavcem drugi naši kolektivi...“

Franc Vitanc ne pretirava, saj nudi omenjeni pravilnik našim ljudem v ZRN vse to, kar nudijo nemški predpisi domačim delavcem. Tako so na primer bolezninski Ingradovi delavci v času bolezninski 100% nadomestila. Seveda v devizah in ne glede na

to, koliko dni izostanejo od dela. Dalje: tudi mesečne prejemke za čas rednega letnega dopusta izplačuje podjetje v celoti v devizah, ne glede na to, kje delavec preživi svoje proste dni, na tujem ali doma.

Ob tem naj povemo, da nihče od Ingradovih delavcev v Nemčiji ne zasluži manj kot 1000 DM na mesec. V poprečju so osebni dohodki delavcev seveda večji, saj znašajo takole od 1300 do 1400 DM, razumljivo z nadurami vred. Posamezniki pa zaslužijo tudi do 1800 DM na mesec...

Ko smo povprašali Franca Vitanca, kako to, da je v nekaterih pogledih podjetje celo bolj poskrbelo za delavce, ki delajo na tujem, kot za one, ki so doma, smo prejeli naslednji odgovor:

„Delo v zamejstvu je po svoje bolj zahtevno kot v domovini, saj je človek iztrgan iz domačega okolja, v številnih primerih tudi iz kroga svoje družine. Zato so se naši samoupravni organi tudi odločili za to, da imajo delavci v Nemčiji na primer v času bolezninski stoodstotno nadomestilo, da plačujemo redni letni dopust v devizah itd., itd. Ob tem še to: ko se delavci vračajo v domovino, jim delovna organizacija v vsakem primeru nudi redne mesečne prejemke, tudi če zanje ne najde takoj ustreznega delovnega mesta. Skratka, v vsakem primeru ima človek, ki se vrne v domovino, status zaposlenega delavca, seveda s tem, da čaka na primerno delovno mesto...“

Po sodbi vseh, ki so seznanjeni z rezultati dela Ingradovih delavcev v ZRN, so naši ljudje izredno pridni in sposobni de-

lavci. Res je, da omenjena ugotovitev velja skoraj v celoti za vse naše delavce v zamejstvu.

Vendar ob tem žal, ne moremo zapisati, da so tudi druga naša podjetja, ki imajo v tujini svoje

ljudi, zanje tako dobro poskrbeli, kot so to storili pri celjskem Ingradu. A. ULAGA

OBISKI PRI UPOKOJENCIH NA RAVNAH NA KOROŠKEM

TEŽAVE IN NAČRTI

Zanimalo nas je, kako živijo upokojenci v Ravnah na Koroškem, kateri problemi jih najbolj tarejo, pa tudi to, kakšne načrte imajo. Prepričati se je bilo mogoče, da težav sicer ne manjka, pa kje jih ne, ne manjka pa tudi dobre volje in načrtov. To pa je tudi poglavito.

V društveni pisarni so kramljali ANTON COP, MAKS VEČKO in ALOJZ MAGRA, predsednik, podpredsednik in tajnik Društva upokojencev Ravnah na Koroškem. Pogovor v „Domu upokojencev“ na Ravnah je potem hitro stekel.

„Dom upokojencev“ na Ravnah na Koroškem je že nekaj let osrednje zbirališče upokojencev. V domu so uredili bife (ki mora plačevati iste obveznosti, kot vsi drugi gostinski obrati!), v društveni pisarni pa dobe upokojenci pravni nasvet, pojasnilo ali pomoč. Problemov, s katerimi se srečujejo upokojenci iz Mežiške doline, je namreč veliko in precej jih s pomočjo društva tudi uspešno razrešijo. Ena od oblik pomoči je tudi možnost najetja kratkoročnega posojila za nepredvidene dogodke, za nakup ozimnice ali drugega.

Razveseljivo je, da je kar precej razvito društveno in družabno življenje ravnških upokojencev. Deluje tudi moški pevski zbor, nekatere druge dejavnosti pa se zaradi pomanjkanja prostorov za zdaj niso mogle razviti v večji meri.

Sicer pa se Društvo upokojencev

Ravne na Koroškem vsako leto, pred praznikom republike, spomni tudi upokojencev, ki dopolnijo 80 in več let. Povabijo jih na zakusko in jih obdarijo; tiste pa, ki ne morejo priti na prireditev, obiščejo na domu. Letos bodo med slavljenci na prireditvi pred dnevom republike tudi trije 90-letniki.

Ravnški upokojenci že dalj časa urejajo svoj dom. Kot je povedal MAKS VEČKO so pred šestimi leti v starem delu Raven kupili večje poslopje, ki ga postopoma preurejajo v „Dom upokojencev“. Ker financirajo preureditvena dela v glavnem sami, na pomoč jim je doslej priskočila le Zelezarna Ravne na Koroškem, poteka preurejanje nekoliko počasneje, kot bi si sicer upokojenci želeli.

V domu so najprej uredili društveno pisarno in bife, v zgornjih prostorih pa imajo tudi dvojno stanovanje za upokojence. Zdj urejajo še dvorano, ki jo bodo uporabljali za proslave, sestanke in za društveno aktivnost upokojencev, svojo sobo bo dobil moški pevski zbor, v domu pa bo tudi pisarna krajevne organizacije vojaških vojnih invalidov. Ob domu pa bodo uredili nekaj igrišč za rekreacijo in razvedrilo upokojencev.

Podobno kot v vrsti drugih občin živi tudi v ravnški občini precej upokojencev v nemogočih stanovanjskih razmerah. Društvo upoko-

jencev je doslej pomagalo reševati stanovanjske probleme upokojencev tako, da je dodeljevalo iz razpoložljivih sredstev stanovanjskega prispevka posojila za adaptacije oziroma dograditev stanovanjskih hiš.

Lani so se upokojenci iz Mežiške doline odločili, da začno z gradnjo stanovanj za upokojence. Zastavili so prvo lopato na Prevaljah. Še ta mesec se bo vselilo v nova, svetla, suha in sončna stanovanja 58 upokojencev iz Mežiške doline.

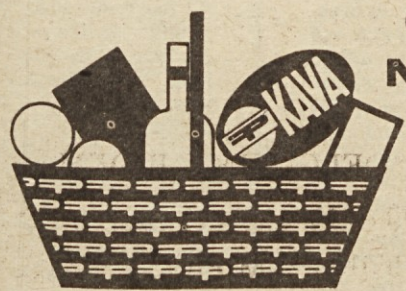
V kratkem bodo začeli na Prevaljah graditi še en tak stanovanjski stolpčič z 29 stanovanji, ki mora biti dograjen do prihodnje jeseni. Tako bo za upokojence iz Mežiške doline v dveh letih na voljo skupaj kar 87 novih stanovanj.

Gradnja prvih dveh stanovanjskih stolpčičev na Prevaljah bo veljala okrog 3 milijone dinarjev. Tretjino potrebnega denarja je prispevalo Stanovanjsko podjetje Ravne na Koroškem, nekaj denarja so prispevali upokojenci sami iz sredstev 4% stanovanjskega prispevka (letos bo tega denarja 790.000 din), nekaj pa občinski odbor ZZB NOV Ravne na Koroškem. Ker pa je treba posojilo iz stanovanjskega prispevka upokojencev vrniti v 20 letih, so pomoč pri odplačevanju anuitet že obljubili v Zelezarni Ravne na Koroškem in Rudnikih svinca in topilnici Mežica ter na Občinski skupščini Ravne na Koroškem.

PODOBE NAŠEGA ČASA

- Si bral?
- Sem!
- In?
- Mislim, da se bo nekaj zgodilo.
- Zamrznjenje?
- Ne!
- Misliš, da bodo šle dol?
- O, kje neki!
- A tako, gor!? No, to sem si mislil! Še kaj?
- Bolj bo treba delati.
- Skrajni čas! Ne bodo trgovine z živili ob nedeljah več zaprte?
- A so zaprte? Kdo jih je zaprl?
- V Ljubljani s samoupravnim dogovorom.
- Tako? Če je z dogovorom, potem ne vem, res ne, ali bodo ali ne.
- Pa pokojnine?
- Po starem!
- Pa minimalni?
- Kakor bo kdo mogel!
- Pa investicije?
- Stop!
- Hudirja! Videti je, da bo šlo zares, ne? Kje imaš denar?
- V banki! Pa ti?
- Tudi v banki.
- Ob takih stvareh da banka tiste procente zraven, ne?
- Da, kako ne! Zato je najbolje imeti denar v banki.
- Ga imaš dosti?
- Nekaj čez stopeneset!
- Jaz pa okrog sto. Zato pa ti plačaj, na vrsti si in več imaš. Več boš dobil tudi zraven, ko bo.
- Prav, Micka!
- Izpijeta, se pokrijeta in snameta palici s stola. Plačata in gresta.
- Škoda, da bo po starem, pravi prvi med vrati.
- Saj ne bo po starem.
- Kaj nisi razumel, kar si bral?!
- Pokojnina, mislim.
- Ja, pokojnina bo pa po starem, ja, to je pa res škoda!

VINKO BLATNIK

OB NAKUPU NE POZABITE

MARKET

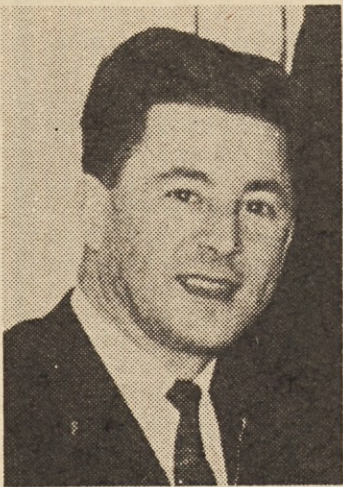
SUPERMARKET

Trgovsko podjetje na veliko in malo

» KRKA «
BREŽICE

vsem cenjenim kupcem in delovnim ljudem ter poslovnim partnerjem čestitamo ob občinskem prazniku!

IVAN ŽIVIČ,
podpredsednik občinske
skupščine: »Iščemo
izhod iz začaranega
kroga revščine«

Kje smo, kako naprej?

Ob prazniku občine Brežice

Brežice sodijo v tisto kategorijo občin, o katerih govorimo kot o manj razvitih. Brežiška občina je ena tistih v Sloveniji, ki so pod dvotretjinskim povprečjem naše republike. Takšen je položaj po merilih, ki so aplicirana za občine celotnega slovenskega območja. Posebej pa moram opozoriti, da so posamezna območja v naši občini znatno manj razvita. To velja predvsem za Kozjansko.

V naši občini, ki meri 26.760 ha, živi 25.293 prebivalcev; od tega 10.096 ali 39,8% kmečkega in 15.197 ali 60,2% nekmečkega prebivalstva. Kmečko prebivalstvo ima 13.661 ha obdelovalnih površin. Struktura lastništva pa je taka, da ima družbeni sektor 21% vseh površin - vsevši gozdove (brez njih 10,19%) - zasebniki pa 79% vseh površin. Gostota naseljenosti je visoka, saj živi na kvadratni kilometer 94,5 prebivalcev. Aktivnih prebivalcev je 12.394. Od teh je 3559 ali 28,7% zaposlenih v 23 delovnih organizacijah s sedežem v občini in v 24 delovnih enotah, katerih sedež je izven občine. Vsi zaposleni v občini, zasebni sektor kmetijstva in obrti so leta 1969 ustvarili 335.803.916 din družbenega proizvoda. Od tega družbeni sektor 56,1%, zasebni sektor pa 43,9%. V ustvarjenem narodnem dodatku je bil družbeni sektor udeležen s 60,3%, zasebni sektor pa s 39,7%. Narodni dohodek na prebivalca je lani dosegel 560.000 S din.

Iz navedenega lahko povzamemo, da je zaposlitev v občini majhna, da je temu primeren tudi narodni dohodek na prebivalca, da sredstva za enostavno in razširjeno reprodukcijo ne zadoščajo, da imamo preveč kmečkega prebivalstva itd. Posledica nizke razvitosti občine je tudi intenzivno odhajanje občanov na delo v tujino: trenutno jih je tam že kakih 1300.

Vse to je narekovalo brežiški občini, da išče izhod iz tega začaranega kroga revščine. Odločili smo se, da bomo krepili in razvijali gospodarske organizacije s sedežem v občini: razvijali obrate in enote podjetij s sedežem izven občine; stimulirali tista podjetja, ki bi bila pripravljena vlagati svoj kapital v gospodarstvo naše občine. Po naši zamisli pa bo potrebno razvijati v prihodnje predvsem industrijo in rudarstvo, kmetijstvo, turizem, trgovino in oba sektorja obrti.

Prvi rezultati teh prizadevanj so že vidni. Proučujemo možnosti, katere delovne organizacije naj postanejo nosilci bodočega razvoja. V mislih imam podjetja AGRARIA Brežice, LJUDSKA POTROŠNJA in KRKA Brežice, OPEKARNA Brežice, RUDNIK Globoko, OKP Dobova, GG Brežice in še nekatera druga. V teku so tudi integracijska povezovanja najrazličnejših oblik. Nekatere gospodarske organizacije so se že vključile v močnejše skupacije, TOVARNA POHIŠTVA v SLOVENIJALES, ČATEŠKE TOPLICE v podjetje EMONA, druge spet poslovno-tehnično sodelujejo s podjetji v občini in izven nje. Povedati velja, da intenzivno proučujemo možnosti integracije med trgovskima podjetjema KRKA in LJUDSKA POTROŠNJA, Gostiščem MOKRICE in AGRARIO Brežice ter Šolskim gostinskim centrom Novega mesta, nato RUDNIKA Globoko z Jugokeramiko...

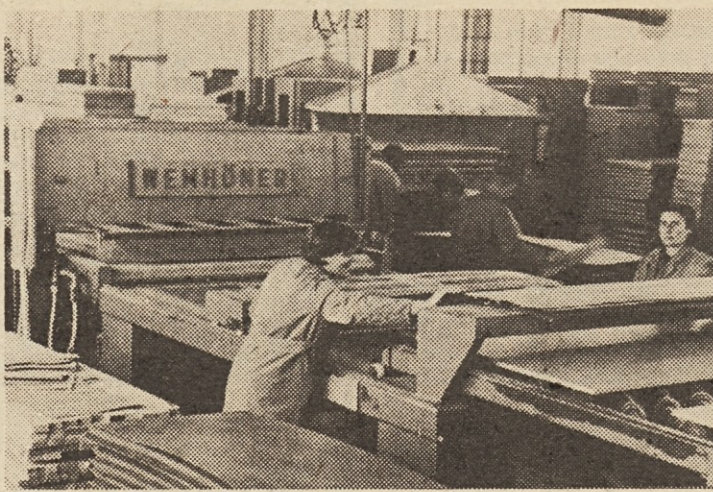
Nekatera podjetja s sedežem izven občine so pripravljena razširiti svojo dejavnost v naši občini. Tako IMV Novo mesto začneja z gradnjo tovarne avtomobilске opreme, BETI Metlika razširja obrat v Dobovi, PETROL pripravlja projekt za razmah svoje dejavnosti v Čatežu, SLOVENIJA VINO pa program za obnovo vinogradov in gradnjo proizvodne kleti v Brežicah. Podobne načrte ima tudi JUTRANJKA iz Sevnice.

Brežiška občina pa je odprta za vsakogar, ki je pripravljen vlagati v občini. Pričakujemo tovarno VEGA iz Ljubljane, ki jo tudi stimuliramo z zemljiščem in zgradbo. ELEKTROTEHNA iz Ljubljane bo gradila svoj poslovno prodajni prostor v Brežicah itd.

Da bi bila naša prizadevanja čimbolj načrtna, smo se lotili priprave dolgoročnega programa razvoja v okviru Posavja, sodelujemo pa tudi pri izdelavi razvojnega programa za Kozjansko. Hkrati intenzivno pripravljamo tudi srednjeročne programe razvoja vseh dejavnosti, v izdelavi sta urbanistična dokumentacija in regionalni prostorski plan Posavja.

Ob našem prizadevanju pričakujemo tudi pomoč republike, ki naj se odrazi z ukrepi, predvidenimi s tezami o razvoju manj razvitih območij. Ne bi mogli reči, da doslej nismo naleteli na razumevanje, če so bile naše zahteve utemeljene, vendar kot kaže - se osnutek zakona o manj razvitih območjih in teze bistveno razlikujejo. Vključili se bomo zato v razpravo, saj je predložen osnutek zakona za naše območje življenjskega pomena. Prepričani smo, da bodo utemeljeni razlogi tudi upoštevani.

Brežiška tovarna pohištva je v zadnjih letih izvažala kar polovico proizvodnje. Na račun izkupička v devizah je namreč odplačevala kredite za uvoženo opremo. Pretežni del obveznosti v zvezi z rekonstrukcijo pa je zdaj odplačan. Zaradi tega in pa zavoljo nestimulativnega izvoza bodo z novim letom v večjih količinah spet začeli zalagati domači trg. Vrednostno pa se izvoz ne bo zmanjšal, ker hkrati precej povečujejo obseg proizvodnje. Pri tem jim bo še zlasti pomagala integracija z ljubljanskim podjetjem SLOVENIJALES, od katerega pričakujejo predvsem prodajo izdelkov in pospešeno nadaljevanje rekonstrukcije. Na sliki: delo na kontaktni stiskalnici za furnir

MIMOGREDE ZABELEŽENO V KMETIJSKO TRGOVSKEM PODJETJU AGRARIA BREŽICE

Cvetličarski gigant

Včasih so v rastlinjakih v Čatežu pridelovali zgodnje sočivje, zdaj tam vzgajajo nageljne, s katerimi zadovoljujejo 70% potreb slovenskega trga

● Kooperacija pomembno dopolnilo lastne kmetijske in živinorejsko-perutninarske proizvodnje

Brežiško kmetijsko-trgovsko podjetje AGRARIA je za občane dvakrat pomembno: prvič kot izključni dobavitelj mesa in kot delovna organizacija, ki opravlja dobre tri četrtine prometa s kmetijskimi pridelki in proizvodi ter reprodukcij-skim materialom za potrebe kmetijstva v občini; drugič pa kot podjetje, ki z zasebnimi kmetovalci razvija intenzivno kooperacijo v živi-

noreji in perutninarstvu. V širšem zaledju si je AGRARIA ustvarila sloves predvsem kot dobavitelj plemenske perutnine, piščancev in jaje ter različnega sadja. Za celotno Slovenijo pa je AGRARIA pomembna v tem smislu, da pokriva 70% potrebe po rezanem cvetju, zlasti po nageljnih. Kakor se čudno sliši, prav cvetličarstvo v zadnjem času pomeni njihovo najbolj donosno in

nadvse perspektivno dejavnost, saj povpraševanje po cvetju in predvsem po nageljnih nenahno narašča.

Rastlinjaki na Čatežu, kjer so pred osmimi leti poskusili s pridelovanjem zgodnjega sočivja, so sčasoma prerasli v pravo tovarno nageljnov, ki trenutno zavzema dva hektara pokritih površin. Tri milijone cvetov so tamkaj vzgojili minulo leto; do konca letošnjega leta jih bodo malodane še enkrat toliko. Kljub tolikšni proizvodnji, če sme-

500 novih delovnih mest v IMV Brežice

IMV Novo mesto že ima svoj obrat v Brežicah, vendar so prostori postali pretesni. Po programu razvoja te delovne organizacije pa je predvideno, da bi brežiški obrat prerasel v tovarno avtomobilске notranje opreme. Le-ta naj bi v prvi fazi zavzela 6000 kvadratnih metrov površine, ustvarjala naj bi 100 milijonov din realizacije in na novo zaposlila več kot 500 delavcev. Gradnja in oprema bosta veljali 20 milijonov din. Sredstva za investicijo so zagotovljena in so te dni že začeli z zemeljskimi deli.

mo tako reči, potreb vseeno ne morejo zadovoljiti; prav zavoljo tega so v AGRARIJ sklenili dolgoročne kooperacijske pogodbe s partnerji iz Nove Gorice, Velenja in Dalmacije. Razen tega se pripravljajo na razširitev lastnih rastlinjakov: računajo, da bodo že v naslednjem letu zahtevali tretji hektar rastlinjakov, kasneje pa še četrtega. Tako bi lastno proizvodnjo najmanj podvojili, če ne potrojili.

KOCKA ŠE NI PADLA

Pred preusmeritvijo proizvodnje v rudniku Globoko pri Brežicah ● Komu naj bi podali roko in kdo jo bo njim ponudil?

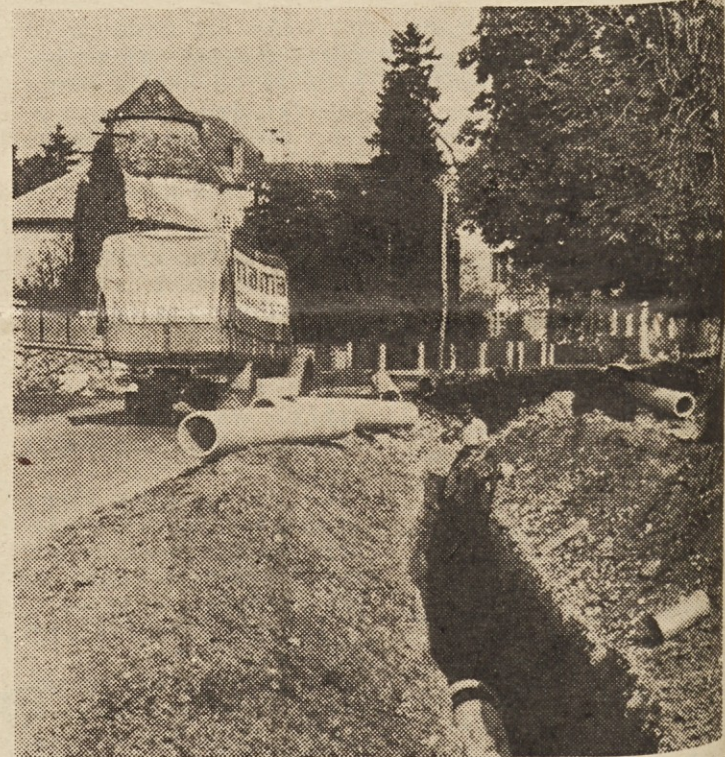
Zaradi tega, ker se je zmanjšalo povpraševanje po ognjestalni glini tiste kvalitete, kot jo lahko nudi rudnik Globoko pri Brežicah, se je 60-članski kolektiv v zadnjem času znašel v hudi zagati. Razpolagajo sicer tudi z velikimi zalogami glin, ki bi bila kot nalašč za proizvodnjo keramičnih ploščic, vendar do teh ležišč ne morejo, ker bi se poprej morali modernizirati. Tega ne morejo, ker nimajo sredstev. Če pa se želijo obdržati na trgu in biti konkurenčni, se - spet - morajo modernizirati. Zato zdaj v okviru sanacijskega programa iščejo partnerja, ki bi podprl preusmeritev v izkoriščanje tistih surovin, katerih izkopavanje bi bilo donosno tudi v perspektivi. Pri tem velja omeniti, da se za glino iz Globokega resno zanimata „Jugokeramika“ iz Zapršiča, da z njo računajo tudi v Senovem, če bodo gradili tovarno keramičnih izdelkov, in da bi jo Rudnik v večjih količinah lahko izvažal že zdaj, če bi le mogel do nje.

Razen navedenih se ponujajo še druge možnosti. Vendar noben izmed morebitnih partnerjev še ni rekel končne besede. Zato je Rudnik Globoko pri re-

publiškem skladu skupnih rezerv zaprosil za kredit, s katerim bi se toliko mehanizirali, da bi lahko začeli z donosnejšim površinskim izkopavanjem. Nemaša bi potem postali bolj zanimivi tudi za partnerje.

»Kovinoplast« pod novo streho

Čeprav kolektiv obrtno-kovinskega podjetja KOVINOPLAST na Jesenicah na Dolenjskem šteje le 28 članov, je malodane v celoti z lastnimi sredstvi zgradil nove proizvodne prostore, ki jih bodo slovesno odprli ob občinskem prazniku. V novih prostorih bodo tudi razširili proizvodnjo raznega vijčnega blaga po posebnih naročilih. Prav usmeritvi v to dejavnost pa se morajo zahvaliti, da so lahko dosegli omenjeno delovno zmago in da po poslovnih rezultatih predstavljajo enega izmed najbolj uspešnih kolektivov v brežiški občini.

Brežiški vodovod, ki ga na zunaj predstavlja vodovodni stolp v središču mesta, je postal premajhen. Novo zajetje z 2 vodohramoma bo onstran Save pod Šentvidom. Sedanji in novi vodovod bodo med seboj povezali s cevovodom, ki ga že polagajo in s katerim bodo morali premostiti Savo in Krko. Razširjeni brežiški vodovod bo lahko služil tudi vsem med Savo in Krko; najprej pa bodo nanj priključili Krško vas in Skopice

Razmah pod okriljem »Emone«

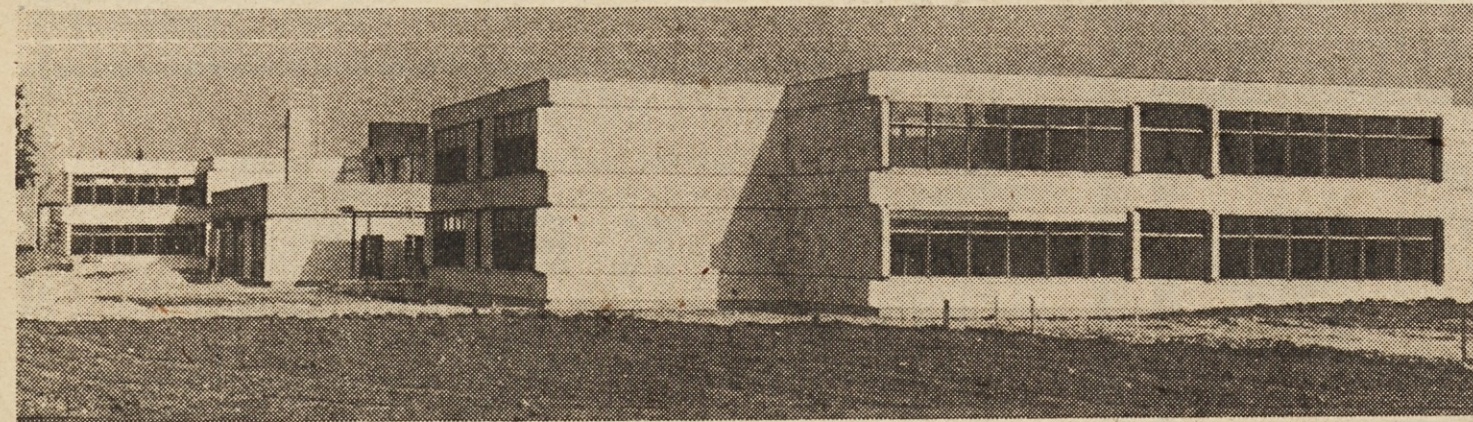
Čateške toplice postajajo premajhne

Čeprav modernizirane in razširjene Čateške toplice že postajajo premajhne, da bi lahko ustregle vsem, ki bi se radi tamkaj zdravili, ali pa samo preživeli košček svojega prostega časa. Prav zaradi tega se je kolektiv Čateških toplic odločil za gradnjo novih objektov, ki naj bi gostom nudili vse udobje in še več razvedrila, kot ga lahko užijejo zdaj. Svoje načrte bodo uresničili pod okriljem ljubljanskega podjetja EMONA, h kateremu so se nedavno priključili kot samostojna organizacija združenega dela z lastnim žiro računom.

Direktor Čateških toplic, tovariš Vlado Držič, je v zvezi z načrti svojega kolektiva med drugim povedal naslednje:

„V prvi fazi našega razvojnega programa naj bi že naslednje leto

začeli z gradnjo hotelskega objekta s 500 ležišči. V njem bi bila tudi pokriti bazen in večja dvorana za prireditve. Začeli bomo tudi zaokrožati podoba našega rekreacijskega središča. To pomeni, da bomo uredili še tri bazene na prostem, samopostrežno restavracijo, avtomatsko kegljišče, igrišča za tenis in tudi drsališče. V naslednji fazi pa bo hotel dobil prizidek v obliki paviljona. V njem naj bi bilo nadaljnjih 120 do 150 ležišč. S tem naj bi dosegli dvoje: k nam bi lahko prihajala na letovanje, zdravljenje ali samo na rekreacijo večina tistih, ki jih zdaj ne moremo vzeti pod streho, gre pa tudi za to, da ljudem ne bi bilo dolgčas, saj bi imeli dovolj možnosti za razvedrilo. Imeti čim več in zadovoljnih gostov pa je naš cilj!“

Ob občinskem prazniku se bodo odprla vrata nove osnovne šole „Bratov Ribarjev“ v Brežicah. Šola razpolaga s 16 učilnicami in prostori za kabinetni pouk. Denar za gradnjo in opremo, nad 900 milijonov S-din, so s samopriskom zbrali občani. Po programu razvoja in modernizacije omrežja šol v občini bo tej novogradnji sledila še modernizacija in adaptacija šestih drugih šol. Za to potrebna sredstva prav tako zbirajo s samopriskom prebivalstva

REKORDNA UDELEŽBA

-Na prvenstvu Tovarne avtomobilov Maribor v nogometu je nastopilo 19 moštev, kar predstavlja rekordno udeležbo. Tekmovanje je bilo na novo zgrajenem igrišču pri ŠC IKS, in je trajalo vse september. Zmagovalec starostne skupine je Vzdrževalni obrat pred Karoserico in Mehaničnim obratom, v mlajši skupini pa je zmagala Mehanika.

J. R.

TOVARIŠKO SREČANJE ŠPORTNIKOV INGRADA IN SALONITA

Minulo soboto so izkoristili športniki celjskega Ingrada in Salonita Anhovo za svoje prijateljsko srečanje na športnem igrišču. Lansko leto so se sestali predstavniki obeh delovnih organizacij v Anhovem, zato je bilo to pot srečanje v Celju, prihodnje leto pa bo znova na vrsti mesto ob Soči.

Potem ko smo si v Celju ogledali dvoboje v številnih športnih panogah, smo poprosili za kratek komentar Franca Vitanca, predsednika Športnega društva Ingrad in inž. Florijana Markiča, prav tako predsednika Športnega društva Salonita.

FRANC VITANC: „Poudarek športnega srečanja predstavnikov Salonita in Ingrada ni na samem tekmovalnem oziroma tekmovalnem delu srečanja, temveč na drugem delu snidenja, to je na spoznavanju, poglabljanju tovarištva, prijateljski izmenjavi mnenj in seveda ne navsezadnje na rekreaciji. Rezultati srečanj pri tem niso posebnega pomena. Poudarek je, kot sem dejal, na prijetnem rekreacijskem snidenju. Ob tem naj povem, da sodi to srečanje v okvir rednega dela našega športnega društva. S predstavniki gradbenih podjetij Konstruktor Maribor, Pionir Novo mesto, Banat Zrenjanin, Zidar Kočevje in Gradbenik Koper imamo namreč tradicionalna spomladanska in jesenska srečanja, ki sodijo v okvir naše redne dejavnosti...“

INŽ. FLORIJAN MARKIČ: „Upam, da bo postal dvoboj s predstavniki Ingrada tradicionalen. Tekmujemo v vseh tistih disciplinah, ki so na programu letnih športnih iger gradincev. Moški in ženske. Ker pri teh srečanjih ne gre toliko za rezultate in ker nas ni veliko, tekmuje nas vsega skupaj blizu sto ljudi, se počutimo neprimerno bolje, bolj prijetno kot na primer na igrad gradincev, kjer se borimo za točke. Menim, da predstavljajo taka prijateljska srečanja izredno posrečeno, koristno in obenem prijetno obliko dela na področju športne rekreacije...“

Ko je bil formalni del srečanja pri kraju, je bilo na sporedu skupno kosilo. Tudi popoldan so športniki Ingrada in Salonita preživeli skupaj. Izkoristili so ga za nevezan razgovor in pester družabni program, ki je bil zaključen šele v večernih urah.

Kot vemo, pobirajo športniki Ingrada in Salonita na vsakoletnih športnih igrad gradincev Slovenije najbolj dragocene lovrike. Ti rezultati so plod dolgoletnega sistematičnega in požrtvovalnega dela. Redni dvoboji, kakršni so na dnevnem redu obeh sindikalnih športnih društev že vrsto let, pa predstavljajo le delček široko zasnovanega dela na področju oddiha in rekreacije zaposlenih.

A. U.

NA GMAJNI RASTE NOV ZIMSKI CENTER

V Mislinjski dolini, kjer so odlični pogoji za razvoj zimskih športov, so se odločili, da bodo na Gmajni oziroma na Rahtelovem vrhu, v neposredni bližini Slovenj Gradca, uredili novo

zoo 20 ha gozda. Smučarske proge bodo dolge več kot kilometer, smučišča pa bodo tako za izurjene kot za manj zahtevne smučarje in začetnike. Delavci prav zdaj hite z betoniranjem nosilcev za stebre, da bi lahko pravočasno namestili vlečnice. Omenimo naj še, da bo do stop do novega zimsko-šport-

nega središča na Rahtelovem vrhu prikladen, saj bodo velika parkirišča, ki jih bodo uredili ob vzhodni smučišči, dostopna s ceste Slovenj Gradec-Dravograd. Do Rahtelovega vrha pa bo v kratkem urejena tudi 4 km dolga cesta iz Slovenj Gradca, ki bo prevozna skozi vse leto.

(an)

inles ribnica
 PRODAJA
 POLKNA
 VRATA
 OKNA
 NA KREDIT

zimsko-športno središče Koroške. Nosilec investicije je Gozdno gospodarstvo Slovenj Gradec, delovne organizacije iz te koroške občine pa so oročile nekaj denarja, da je Kreditna banka Celje, podružnica Slovenj Gradec, odobrila posojilo za izgradnjo novega zimsko-športnega in turističnega središča Mislinjske doline in Koroške.

Na osnovi večletnih opazovanj so ugotovili, da leži na Rahtelovem vrhu sneg skoraj tri mesece v letu. Se pravi, da bo sezona za smučanje dovolj dolga. Na vrhu in na osojnem delu, kjer bodo smučišča, bodo postavili 3 vlečnice v skupni dolžini 2 kilometrov. Za ureditev smučišč so morali posekati bli-

Z rezultati nismo zadovoljni Na rob seji izvršnega odbora Zveze za telesno kulturo Slovenije

Pred dnevi je bila v Ljubljani v Domu sindikatov 2. seja izvršnega odbora Zveze za telesno kulturo Slovenije. Bogat dnevni red je med drugim obsegal tudi razpravo o srednjeročnem načrtu razvoja telesne kulture SRS za obdobje 1971 do 1975. Predlog srednjeročnega načrta je pripravil Republiški sekretariat za prosveto in kulturo.

V poglavju „nosilci razvoja telesne kulture“ obravnava predlog srednjeročnega načrta razvoja telesne kulture SR Slovenije tudi telesnokulturno dejavnost v delovnih organizacijah.

Delovne organizacije izdvajajo v zadnjem času vse več sredstev za potrebe telesne vzgoje in rekreativne dejavnosti svojih delavcev, piše v srednjeročnem načrtu. Vendar zaenkrat še ne mo-

remo trditi, da bi iniciative in akcije v tej smeri bistveno vplivale na raven telesne kulture in na kakovost rekreativne dejavnosti zaposlenih, beremo dalje v omenjenem načrtu. Rezultati posameznih raziskav celo pravi- vijo, da telesne sposobnosti delavcev v njihovi zreli dobi občutno zaostajajo za objektivnimi potrebami in realnimi možnostmi.

Razlog za tako stanje, pravi osnutek načrta, moramo iskati predvsem v enostranski orientaciji delovnih kolektivov na aktivnosti in razvijanje tekmovalno atraktivnih športnih panog, zaradi česar ostaja večja množica delovnih ljudi ob strani. Brez dvoma je tudi tekmovalni šport potreba delovnih ljudi, beremo nadalje v omenjenih materialih, saj jim daje možnost, da z aktiv-

nim udejstvovanjem, ki temelji predvsem na razvedrilu in zabavi, sproščajo psihofizične potencialne, ki jih v vsakdanjem, že skoraj rutinskem načinu dela in življenja, ne morejo zadovoljiti.

Z rezultati, doseženimi na področju športne rekreacije v delovnih organizacijah v minulnem obdobju – kljub določenim pozitivnim premikom – vsekakor še ne moremo biti zadovoljni. Premiki so zaenkrat bolj plod prizadevanja posameznih delovnih organizacij in požrtvovalnega dela posameznih organizatorjev rekreativne dejavnosti, kot pa organizirane skrbi odgovornih družbenih dejavnikov. To nam med drugim najzgovorneje potrjuje podatek, da je sodelovalo v delavskih športnih igrad, ki so najbolj razširjena in organizacijsko najbolj utrjena oblika rekreacije v delovnih kolektivih, manj kot pet odstotkov vseh zaposlenih, piše v srednjeročnem načrtu.

V odstavku, ki govori o nadaljnjem razvoju športne dejavnosti v delovnih organizacijah, pa beremo med drugim naslednje:

Situacija na področju športa in rekreacije se bo v delovnih organizacijah spremenila šele takrat, ko bodo delavci sprejeli telesno kulturo kot sestavni del skupnih prizadevanj po večji produktivnosti. Če bomo hoteli spremeniti današnjo situacijo sebi v prid, bo potrebno čimprej preiti v akcijo osvoboditve, tako delavcev kot vodilnih kadrov.

Odločilno vlogo pri tem bi morali odigrati sindikati. Telesnokulturna oziroma športno rekreativna dejavnost bo namreč doseglja svoj namen šele tedaj, ko bodo delovni ljudje dojeli njen pravi pomen.

Tako vsaj trdijo sestavljavci „srednjeročnega načrta razvoja telesne kulture SR Slovenije.“ Ob tem predlagajo naslednje ukrepe:

– izvesti široko propagandno akcijo o koristnem vplivu športno-rekreativne dejavnosti na delovnega človeka;

– vključiti delovne organizacije v enoten koncept razvoja telesne kulture v občinah;

– zagotoviti izgradnjo potrebnih rekreacijskih objektov, tako za sistematično vsakodnevno aktivnost v prostem času, kot tudi za možnost rekreacije v odmoru med delom;

– usmerjati delovne ljudi v športno rekreacijo ob sobotah in nedeljah;

– zagotoviti v večjih delovnih organizacijah z več kot petsto zaposlenimi posebno strokovno službo za telesno vzgojo in športno rekreacijo delavcev;

– delovne organizacije morajo zagotoviti sredstva za solarije in namestitve strokovnjakov za športno rekreacijo;

– potrebno bo organizirati celovito raziskavo o interesih in potrebah delavcev in o njihovih pogledih na rekreacijo sploh. Rezultati raziskave naj bi predstavljali izhodišče za nadaljnjo akcijo.

MURSKA SOBOTA

ZAKLJUČEK SINDIKALNIH ŠPORTNIH IGER

Število sodelujočih ekip in tekmovalcev je na sindikalnih športnih igrad v Murski Soboti iz leta v leto večje. Tako kot vedno, je bil tudi letos slovesen zaključek iger 14. oktobra, na dan občinskega praznika.

Na igrad je sodelovalo 83 ekip sindikalnih organizacij oziroma 515 posameznikov. V skupnem plasmaju je osvojila prvo mesto osnovna organizacija sindikata SGP „Pomurje“, drugo mesto KIK „Pomurka“, – obrat Tovarna mesnih izdelkov in tretje Komunalni zavod za socialno zavarovanje.

Za dosežena prva mesta so prejeli zmagovalci pokale in di-

plome, drugo in tretjevrščeni predstavniki sindikalnih organizacij pa diplome. Za tako množično sodelovanje na sindikalnih športnih igrad ima velike zasluge komisija za šport in rekreacijo pri ObSS.

A. HORVAT

TRIGLAV PRVAK

Na avtomatskem kegljišču na Jesenicah je bilo prvenstvo Gorenjske v borbenih partijah.

Rezultati: 1. Triglav 919, 2. Jesenice 848, 3. Tržič 786 in 4. Elektro Kranj 748 kegljev.

NOGOMETNO PRVENSTVO

V organizaciji športne komisije pri občinskem sindikalnem svetu Maribor, se je začelo letošnje občinsko nogometno prvenstvo. Sodeluje 16 ekip mariborskih delovnih organizacij, ki so prej izenačene. Po tretjem letu prvenstva v prvi ligi vodi ekipa Mariborskega tiska pred Karoseristom in Tovarno avtomobilov Maribor.

Vrstni red v drugi ligi: 1. Stavbar, 2. VEMA, 3. Primat itd. D. ZAGORAC

INVALIDI SO TEKMOVALI

Minulo nedeljo je priredila Zveza za šport in rekreacijo invalidov Slovenije skupaj z Zvezo združenj borcev Slovenije jubilejno tekmovalje športnikov – vojnih invalidov. Velika prireditev je bila posvečena dejavnosti invalidov. Najuspešnejši športniki so prejeli za dopolnilno priznanje, vsi udeleženci pa priznanja, vsi udeleženci pa priznanja. V Sloveniji se danes ukvarja s športom blizu 30.000 invalidov.

A.

VELEBLAGOVNICA

nama

- priporoča potrošnikom hiter, sodoben in cenen nakup vseh potrebščin za sebe, za družino, za dom in za gospodinjstvo
- potrošnikom nudi blago na obročno odplačevanje
- za tuje kupce je v hiši menjalnica

LJUBLJANA

Potrošniki lahko izbirajo blago v poslovalnicah:

TRGOVSKA HIŠA, Ljubljana, Tomšičeva 2
 BLAGOVNICA S STANOVANJSKO OPREMO,

Ljubljana, Wolfova 1

KONFEKCIJA ELITA, Ljubljana, Čopova 7
 BLAGOVNICA NAMA, Škofja Loka
 BLAGOVNICA NAMA, Kočevje

TO DETE SEGA LE DO KOLEN SOSEDOM

● Smo z letošnjo turistično sezono zadovoljni? ● Od vsega deviznega priliva, kolikor ga bomo letos ustvarili v Sloveniji s turističnim prometom, ga bo samo ljubljanski Kompas dosegel več kot polovico ●

Čeprav nas je sredi tedna presenetil sneg, statistiki, turistični delavci in drugi, se zmeraj seštevajo dinarje, dolarje, nočitve ter domače in tuje goste, ki jih je prinesla letošnja turistična sezona.

Ali je bila ta letos uspešna ali ne, so mnenja deljena. Slišati je celo komentarje, če ne bi bila september in prva polovica oktobra lepa – minuli teden so se v srednji in južni Dalmaciji namreč še kopali, hoteli pa so bili razmeroma polni – potem bi letos lahko govorili o slabšem turističnem prometu kot minula leta.

BILO BI LAHKO ŠE BOLJE

Slovenci smo se glede turističnega prometa letos kar dobro odrezali. Devizni priliv znaša v prvih osmih mesecih v Sloveniji blizu 60 milijonov dolarjev, pri čemer pa še niso obračunani vsi aranžmaji, tako da lahko upravičeno pričakujemo, da bo devizni priliv do konca leta večji od lanskega, ko je znašal v naši republiki 83 milijonov dolarjev. Ob vsem pa je dolarški dohodek od turizma na prebivalca še vedno zelo skromen, saj znaša komaj 53 dolarjev na prebivalca. Za primerjavo naj omenimo sosedno Avstrijo, s katero se želimo Slovenci glede turizma vedno primerjati, kjer znaša letni turistični dohodek na prebivalca 208 dolarjev. Ta podatek kaže na eni strani, da še zmeraj nismo izčrpali vseh možnosti turistične prodaje, na drugi strani pa, da turizem le še ni dobil v nacionalnem gospodarstvu vloge, ki bi jo glede na možnosti lahko imel.

KOMPAS: POLOVICO DEVIZNEGA PRILIVA

Zanimivo je, da je v 60 milijonih dolarjev, kolikor smo jih v osmih mesecih Slovenci iztržili od tujcev, ljubljanski Kompas udeležen že doslej z več kot polovico. V Kompas napovedujejo, da bo ta številka do konca

leta mnogo večja prav zaradi podaljšane sezone v septembru in prvi polovici oktobra.

Sicer pa v eni največjih gospodarskih turističnih organizacij, kakršna je Kompas, mislijo predvsem na nove načrte. Mislijo na nove investicije, na izgradnjo novih hotelov, nakup novih avtobusov, osebnih avtomobilov za rent-a car službo in podobno. Prav te dni pa so vse oči delovnega kolektiva uprte v

in zagotovijo še prenočišča in najrazličnejšo zabavo.

Takšen je tudi koncept izgradnje treh novih Kompasovih hotelov. Hotela v Kranjski gori in Bohinju bosta imela skupaj več kot 600 ležišč. Vzporedno pa bodo zgradili ob hotelih še zimski in letna plavalna bazena, nočni bar, družabne prostore, avtomatska štiristezna kegljišča, posebne rekreacijske prostore, prostore z igralnimi avtomati,

Kompas. Čeprav je vrednost celotnega objekta danes težko predvideti, pri Kompas računajo, da bo hotel veljal blizu 6,5 milijarde S-din.

S tremi novimi hoteli, ki naj bi bili zgrajeni predvidoma v naslednjih petih letih, z dvema v znanih zimskošportnih središčih in z enim v republiškem središču, bo Kompas in s tem slovensko turistično gospodarstvo veliko pridobilo.

M. Ž.

Spomn na vroče dubrovniško poletje

Foto: Kompas

izgradnjo treh novih hotelov, in sicer v Ljubljani, Kranjski gori in Bohinju. Znano pa je, da je bil Kompas prvi, ki je kot turistična gospodarska organizacija začel graditi hotele na Ljubelju, na Bledu, v Dubrovniku, od koder je tudi naš barvni posnetek, in s tem začel kompletirati turistične usluge. V kolektivu so se pravočasno zavedli, da samo s prevozi in z izleti ne bo mogoče doseči tistega finančnega učinka, kot ga lahko dosežejo, če gostom ponudijo

namizni tenis, minigolf in tako dalje. Razen tega bosta imela oba hotela za goste dovolj garaž in parkirnih prostorov.

Ena največjih investicij Kompas pa je izgradnja hotela v centru Ljubljane s turistično poslovalnico, trgovino, rent-a car službo in komercialnimi službami. Po svoji ureditvi in opremlitvi bo ustrezal hotelu B kategorije, namenjen pa bo predvsem prehodnim in poslovnim gostom ter izletniškim skupinam v organizaciji podjetja

ČE KDO, NAM PRI USTVARJALNOSTI ŠKODUJE:

Trdoživi birokrat

Hrastniška Tovarna kemičnih izdelkov je lani prodala licenco za proizvodnjo natrijevega tri-poliisofata v tujino. S tem se je ta kolektiv uvrstil med za zdaj žal še redka podjetja, ki bi lahko znanstvene dosežke svojih strokovnjakov vključila v izvoz. Znano je namreč, da pri nas še vedno raje odhajajo v tujino strokovnjaki in tam neposredno prodajajo svoje znanje, kot pa da bi prodajali svoj um v obliki licenc. To pa niti ni tako čudno, zakaj, bomo lahko nazorno videli na primeru hrastniške Tovarne kemičnih izdelkov.

Več let trdega dela je bilo treba, da so prišli tako daleč, da so lahko znanemu zahodnonemškemu podjetju Lurgi ponudili svojo licenco. Od prodaje licence so si obetali zanesljiv dohodek. Tega pa jim je zagotavljala tudi pogodba, ki so jo sklenili s kupcem, in sicer pravica do določene kvote deviznih sredstev.

Žal, pa so v Hrastniku morali kmalu ugotoviti, da iz te moke ne bo kruha. Če namreč naše podjetje proda licenco tujemu partnerju, pravzaprav je to intelektualna storitev, jo naši togi predpisi deklarirajo kot navadno izvozno blago, nekaj podobnega, kot če bi tujemu partnerju prodali denimo sadje. Predpisi namreč določajo za izvoz intelektualnih storitev retencijsko kvoto – 7% – kot za druge vrste blaga.

V hrastniški tovarni so bili pravzaprav kaznovani zato, ker se jim je posrečilo prodati svoj izum. Vodstvo podjetja upravičeno sodi, da takšna zunanjetrgovinska politika in takšni predpisi ne spodbujajo domačih podjetij za prodajo znanstvenih

izumov. Še več, takšna politika spodbuja bolj kupovanje tujih licenc za drag denar. V hrastniški tovarni menijo, da bi morali predpise čimprej spremeniti in priznati takšnim kolektivom, ki uspejo prodati svoje licence v tujino, če že ne 100% devizno vsoto, pa vsaj najmanj 75% retencijsko kvoto.

In ne nazadnje, komu služijo takšna politika, ki spodbuja kupovanje dragih tujih licenc in odhajanje strokovnjakov v tujino, zavira pa našo domačo strokovno ustvarjalnost in preprečuje, da bi, če jo v obliki patentov prodajajo v inozemstvo, imeli od tega tudi neposredno korist?

RAVNE — SODOBEN KOMBINAT ZA PROIZVODNJO IN PREDELAVO JEKLA

350 LET JEKLARSTVA

Taljenje železa in jekla je že tri stoletja in pol sestavina življenja v Meziški dolini. V zadnjem času je nastal v Ravnah na Koroškem sodoben kombinat za proizvodnjo in predelavo jekla. Visoka stopnja metalurške in strojne predelave ter obdelave jekla je ponesla ime ravnskih železarjev tudi v svet.

Te dni so se začele slovesnosti ob 350-letnici jeklarstva v Meziški dolini. Slavje so začeli minulo soboto, ko so odprli razstavo del udeležencev prve slikarske kolonije Ravnne, svoj vrh pa bo dosegel v soboto, 24. oktobra, ko bo na velikem zborovanju v Železarni govoril tudi predsednik slovenskega izvršnega sveta, Stane Kavčič.

Okrog 3.600 zaposlenih v Železarni Ravne bo letos ustvarilo okrog 430 milijonov dinarjev vrednosti proizvodnje, njihov izvoz na tuja tržišča pa bo presegel vrednost 6 milijonov dolarjev. Prav v letošnjem jubilejnem letu zaključujejo na Ravnah glavna investicijska dela, ki bodo proizvodnjo in kvaliteto jekla še povečala. V osnutku srednjeročnega razvojnega načrta so namreč močno poudarili usmeritev k predelavi, obdelavi in finalizaciji plemenitih jekel.

M. L.

MARIBOR

Generalni direktor Tovarne avtomobilov in motorjev Maribor, INŽ. STOJAN PERHAVEC, in predstavnik nemške firme Kloeckner Humboldt – Deutz iz Koelna, DR. ROLF SELOWSKY sta pred kratkim podpisala finančno pogodbo v vrednosti desetih milijonov DM. Pogodba predstavlja nadaljnje poglobljanje dosedanjih vezi med obema firmama in nov korak k načrtovanju prelivanju medsebojnega kapitala.

Pogodba bo omogočila Tovarni avtomobilov Maribor uresničitev načrtovane poti, to je osvojitve in proizvodnje novega motorja 413, ki ga bodo vgrajevali v tovornjake in pa povečanje proizvodnje od sedanjih slabih 7000 na 13.000 vozil letno.

SLOVENJ GRADEC

Te dni so predstavniki Tovarne usnja Slovenj Gradec in tovarne gospodinjске opreme Gorenje Velenje podpisali z zahodnonemškim dobaviteljem predpogodbo za dobavo opreme in za koriščenje tehnologije za novo tovarno plastičnih folij, ki jo bosta gradila v Slovenj Gradcu združena investitorja – tovarna gospodinjске opreme Gorenje Velenje in tovarna usnja Slovenj Gradec. Podpisan pa je tudi dogovor o obojestranskem dopolnjevanju proizvodnega programa in o finalizaciji posameznih izdelkov.

V Šoštanju gradijo največjo termoelektrično enoto v Jugoslaviji in na Balkanu. Nova Termoelektrarna Šoštanj III bo imela namreč moč 275 MW, skupna instalirana moč šoštanske Termoelektrarne pa bo po dograditvi te tretje enote 410 MW. Letno pa bodo v Šoštanju proizvedli okrog 2,5 milijarde kWh električne energije.

Graditelji nove Termoelektrarne Šoštanj III so 2. oktobra dosegli pomembno delovno zmago. V prisotnosti predstavnikov dobavitelja kotla – zahodnonemške trvdke Babcock,

mariborske Hidromontaže, ki izvaja montažna dela, in inšpektorjev, so uspešno opravili prvi tlačni preizkus gornjega aktivnega dela visokotlačnega dela kotla. Okrog 14. ure so dosegli pritisk 281,6 atmosfere, kar kaže, da je bilo zahtevno delo dobro opravljeno. Na to delovno zmago so lahko ponosni vsi

Sredstvo za ohranitev svežine in vitalnosti

graditelji nove TE Šoštanj III, posebej pa še delavci in strokovnjaki mariborske Hidromontaže, saj je gradnja šoštanske termoelektrarne eno njihovih največjih in najzahtevnejših del. Omeniti pa ob tem velja, da je začela mariborska Hidromontaža z montažo kotlovnega dela nove termoelektrarne Šoštanj III pred letom dni, in sicer z zamudo, in da je delo skončala v predvidenem roku.

Na gradbišču nove termoelektrarne Šoštanj III je trenutno nad 700 strokovnjakov, monterjev, gradbenih delavcev

stolpa za ohlajevanje vode in objekta za pripravo vode. Precej dela čaka monterje mariborske Hidromontaže. Nadaljevali bodo z montažo kotla, v kratkem pa bodo začeli tudi z mon-

tažo elektroopreme, ki jo bo dobavila zahodnonemška trvdka Siemens.

Dosedanji potek izgradnje nove termoelektrarne Šoštanj III, posebej tudi uspešno opravljen prva tlačna preizkušnja gornjega aktivnega dela kotla, potrjuje realnost napovedi, da bo ta največja termoelektrična enota pri nas dograjena v predvidenem roku, to je do konca leta 1971, napovedujejo celo, da bo začela poskusno obratovati že čez leto dni, ob prihodnjem prazniku občine Velenje.